

การประเมินหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
An Evaluation of the Doctor Education Program in Curriculum
and Instruction Revised Curriculum Academic Year 2021,
Faculty of Education, Burapha University

วทัญญู นาวิเศษ
สิรารวรรณ จรัสรวีวัฒน์
ปานเพชร ร่มไทร
วิโรจน์ ชมภู

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์
งบประมาณเงินอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้ส่วนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำปีงบประมาณ 2567

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัย จากมหาวิทยาลัยบูรพา งบประมาณเงินอุดหนุน
จากเงินรายได้ส่วนงาน ปีงบประมาณ 2567” เลขที่สัญญา 009/ 2567 โครงการวิจัยเรื่องการประเมิน
หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย ขอขอบคุณคณะศึกษาศาสตร์ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ความรู้ทั้งหมดที่ปรากฏในผลงานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน และผู้สนใจทุกท่าน

วัทัญญ นาวิเศษ
หัวหน้าโครงการวิจัย
ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาคุุณยภัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) พบว่า นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านบริบทโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.64, SD = 0.41) ด้านปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.64, SD = 0.42) ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.68, SD = 0.44) และด้านผลลัพธ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.70, SD = 0.39) และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนหลักการทางวิชาชีพ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยการปรับปรุงหลักสูตรเป็นประจำมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สัดส่วนของแต่ละหมวดวิชา รายวิชาแต่ละหมวด รวมทั้งหลักสูตรกำหนดเนื้อหา รายวิชาตรงกับความต้องการทางวิชาชีพ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมในยุคปัจจุบันค่อนข้างดี ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความสามารถทางวิชาการ ประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรเพียงพอ วิธีการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้หลากหลายรูปแบบ เช่น การเรียนในที่ตั้ง การเรียนออนไลน์ การลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติจริง เช่น การเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ การจัดทำหลักสูตรให้กับสถานศึกษา การถ่ายทอดความรู้ด้านการสอนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ กิจกรรมเพื่อสังคม การบริการวิชาการ หรือการเข้าร่วมเป็นผู้ช่วยวิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนที่อยู่ไกลจากมหาวิทยาลัย และฝึกประสบการณ์ระหว่างเรียนให้กับผู้เรียน และการวัด และประเมินผล การเรียนควรมีการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การเขียนสะท้อน การประเมินตนเอง การประเมินความรู้ และการประเมินผลงาน ทั้งนี้หลักสูตรควรจัดให้มีการทวนสอบในทุกภาคเรียน

คำสำคัญ ประเมินหลักสูตร, CIPP, หลักสูตรและการสอน

Abstract

The objectives of this research were to evaluate the Doctor Education Program in Curriculum and Instruction (Revised Curriculum Academic Year 2021), Faculty of Education, Burapha University, based on the CIPP Evaluation Model. The participants included current students, alumni, program administrators, and instructors. The findings revealed that their overall opinions toward the curriculum were at the highest level in all aspects: context (\bar{x} = 4.64, SD = 0.41), input (\bar{x} = 4.64, SD = 0.42), process (\bar{x} = 4.68, SD = 0.44), and product (\bar{x} = 4.70, SD = 0.39). Interviews with experts indicated that the curriculum philosophy was consistent with professional principles, responsive to social changes, and could be effectively implemented in practice. Continuous curriculum revision was considered essential. The curriculum structure corresponded with its objectives; the proportion of course categories and course content met professional needs and could be practically applied. Moreover, the curriculum was found to be well-aligned with current educational, economic, and social transformations. The instructors possessed appropriate qualifications, academic competence, and relevant experience for their teaching responsibilities, as well as a sound understanding of the curriculum. It was recommended that instructional methods be diversified—incorporating on-campus learning, online learning, and field-based experiences such as participation in academic seminars, curriculum development for educational institutions, knowledge transfer to organizations, community service, academic services, and research assistantships. These experiences would support students living far from the university and enhance their professional learning throughout the program. In terms of assessment and evaluation, it was suggested that the curriculum adopt various assessment approaches such as behavioral assessment, reflective writing, self-assessment, knowledge assessment, and performance evaluation. Additionally, assessment verification should be conducted every semester to ensure the quality and consistency of learning outcomes.

Keywords: Curriculum Evaluation, CIPP, Curriculum and Instruction

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคของสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) ที่ให้ความสำคัญกับการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาเชิงซับซ้อน การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (UNESCO, 2015) ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงต้องอาศัยการออกแบบหลักสูตรที่มีคุณภาพ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของประเทศและสังคมในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับดุษฎีบัณฑิต มีเป้าหมายในการสร้างนักวิชาการและนักวิจัยที่มีความรู้ลึกซึ้ง มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และเป็นผู้นำทางวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2562) ในสาขาหลักสูตรและการสอนนั้น หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารการศึกษา และนักวิจัยทางการศึกษาที่สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ และประเมินหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีพันธกิจสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นผู้นำทางวิชาชีพ และเป็นแหล่งวิชาการด้านการศึกษาของภูมิภาคตะวันออก ได้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 ให้สอดคล้องกับ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552) และ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับดุษฎีบัณฑิต (Doctoral Degree Qualification Framework: DQF) ซึ่งกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตให้มีสมรรถนะทางวิชาการ การวิจัย และจริยธรรมวิชาชีพในระดับสูง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของหลักสูตรจำเป็นต้องได้รับการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสม ประสิทธิภาพ และคุณภาพของหลักสูตรในทุกมิติ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (Ornstein & Hunkins, 2018) การประเมินหลักสูตรจึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งในระดับภายใน (Internal Quality Assurance: IQA) และระดับภายนอก (External Quality Assurance: EQA) ตามแนวนโยบายของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ., 2565) ที่มุ่งให้ทุกสถาบันพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement: CQI) ในด้านแนวคิดทางการประเมินหลักสูตร โมเดล CIPP (Context, Input, Process, Product) ของ Stufflebeam (2003) เป็นกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในวงการประเมินการศึกษา เนื่องจากเป็นการประเมินที่ครอบคลุมและเป็นระบบ โดยประกอบด้วย

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เพื่อศึกษาความสอดคล้องของหลักสูตรกับนโยบาย มาตรฐาน และความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เพื่อพิจารณาความพร้อมของทรัพยากร บุคลากร และ โครงสร้างหลักสูตร
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อศึกษาการดำเนินงานของหลักสูตร เช่น การเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารจัดการ
4. การประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation) เพื่อพิจารณาคุณภาพของบัณฑิต ผลงานทางวิชาการ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

การประเมินหลักสูตรตามกรอบแนวคิด CIPP Model จึงไม่เพียงมุ่งเน้นการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร เท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Improvement-oriented Evaluation) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการประกันคุณภาพภายในและนโยบายของมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างยั่งยืน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการดำเนินการวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา” โดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินแบบ CIPP Model เพื่อศึกษาคุณภาพของหลักสูตรในทุกมิติ ตั้งแต่บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ไปจนถึงผลลัพธ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนคุณภาพ จุดแข็ง และแนวทางการพัฒนา อันจะนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และตอบสนองต่อ ความเปลี่ยนแปลงของสังคมแห่งการเรียนรู้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 ตามรูปแบบซีพีพี (CIPP model)

- 1) การประเมินบริบท (Context Evaluation: C)
- 2) การประเมินปัจจัย (Input Evaluation: I)
- 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P)
- 4) การประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation: P)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564
2. ได้นำผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

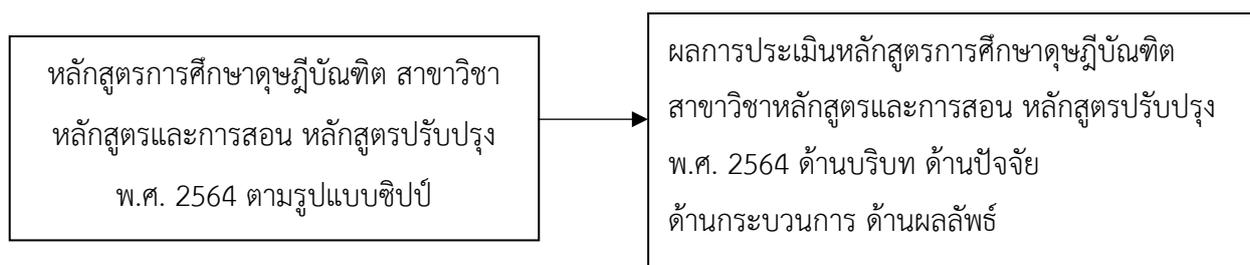
ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ดังนี้

1) นิสิตปัจจุบัน	จำนวน 3 คน
2) ศิษย์เก่า	จำนวน 20 คน
3) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน	จำนวน 10 คน
4) ผู้ใช้บัณฑิต	จำนวน 5 คน
5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา	จำนวน 2 คน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของหลักสูตร เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของหลักสูตร ตลอดจนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2. รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) หมายถึง รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่พัฒนาโดย Stufflebeam (1971) โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็น และความเหมาะสมของหลักสูตร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม

2) การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) คือ การพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสม ของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานของหลักสูตร เช่น โครงสร้างหลักสูตร บุคลากร งบประมาณ สื่อการเรียนรู้ และสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานของหลักสูตรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) คือ การติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินการดำเนินงานของหลักสูตรในระหว่างการจัดการเรียนการสอน เพื่อดูว่ากิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตาม แผนและมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ รวมทั้งเพื่อหาจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา

4) การประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation) คือ การประเมินผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ของ หลักสูตร เช่น คุณภาพของบัณฑิต การเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน ตลอดจน ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อตัดสินคุณภาพและประสิทธิผลของหลักสูตร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษาคุุณภัฒนชิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตร (Curriculum)
2. การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation)
3. การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP model)
4. การประเมินโครงการตามแบบจำลองชิปปี้ CIPP
5. การประเมินหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
6. การประเมินหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN QA
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตร (Curriculum)

หลักสูตร (Curriculum) เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากคำในภาษาลาตินว่า “race – course” ซึ่งหมายถึง เส้นทางที่วิ่งแข่งขัน เนื่องมาจากเป้าหมายของหลักสูตรที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งอนาคต หลักสูตรจึงเป็นมวลประสบการณ์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบสำหรับใช้ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายวงจรของหลักสูตรเริ่มต้นจากความต้องการหลักสูตรที่สามารถตอบสนองต่อบริบท (Context) หรือสภาวะแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่สำคัญของหลักสูตรประกอบด้วย ความต้องการทางวิชาการ/วิชาชีพ เช่น ความต้องการสืบทอดองค์ความรู้สร้างองค์ความรู้ทางวิชาการ เพื่อพัฒนาศาสตร์สาขานั้น เป็นต้น และความต้องการทางสังคม เช่น ความต้องการนำความรู้มาใช้ประโยชน์ในเชิงการผลิต การแก้ปัญหาหรือการสร้างความสุขความสะอาดแก่มนุษย์ให้สังคม เป็นต้น หลักสูตรทางการศึกษาส่วนใหญ่จึงเกิดขึ้นด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการ พัฒนาวิชาการ/วิชาชีพ และขณะเดียวกันเป็นการเอื้อประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับสังคม หลักสูตรที่ดีจึงควรมีจุดมุ่งหมายที่ตั้งอยู่บนหลักวิชาการทางการศึกษาของศาสตร์สาขานั้น ที่เหมาะสมทั้งด้านแนวคิดทางปรัชญา จิตวิทยา และสังคมวิทยาที่สามารถปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหลังจากกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้แล้ว ทำให้มองเห็นทิศทางของหลักสูตรได้ชัดเจน อันจะช่วยในการวางแผนหลักสูตร (Curriculum planning) เกี่ยวกับโครงสร้างและเนื้อหา การบริหารหลักสูตร แผนการศึกษา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อได้ตัวหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือผู้เรียน คู่มือครู เป็นต้น ลำดับขั้นต่อไปจึงเป็นการนำหลักสูตรไปใช้จริง (Curriculum implementation) ซึ่ง

ประกอบด้วยการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดชุดวิชา การจัดอาจารย์ผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสัมพันธ์กับความถนัด/ ความสนใจของผู้เรียน และใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตร ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตร ดังนี้

Taba (1962, p. 11) กล่าวว่า หลักสูตรคือแผนการเรียนรู้

Neagley & Evans (1967, p. 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล

Saylor & Alexander (1974, p.6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า เป็นแผนสำหรับการจัดโอกาสทางการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ภายใต้การดูแลของโรงเรียน

Posner (1992, p. 9) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามที่จุดมุ่งหมายกำหนด

กาญจนา कुमारิกษ์ (2527, หน้า 2) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นโครงการ หรือแผนหรือข้อกำหนด ประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้เอื้อต่อบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง และรวมถึงลำดับของ ประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแปลความคิดไปสู่การปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในสังคมที่ดี

สังต์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 5-8) ได้กล่าวถึงขอบเขตความหมายของหลักสูตรว่า มีขอบเขตอยู่ใน 3 สถานะ คือ 1) ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตศาสตร์สาขาวิชาหนึ่งในที่นี้หมายถึง สาขาวิชาหลักสูตรซึ่งจะต้องศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร วิธีการใช้หลักสูตร 2) ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้น อย่างเป็นทางการตามความหมายนี้ หลักสูตรจะหมายถึงเอกสารที่กล่าวถึงสาระของหลักสูตรในด้าน จุดประสงค์ หลักการ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระที่จัดไว้ในหลักสูตร แผนการสอนกลุ่มวิชาต่าง ๆ คู่มือประเมินผลการเรียนเป็นต้น 3) ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของหลักสูตร กระบวนการประเมินผลหลักสูตรตลอดจน ผลผลิตผลต่าง ๆ ที่เกิดเกี่ยวกับหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2532, หน้า 8-9) กล่าวว่า เมื่อมีหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ แก่ผู้เรียนแล้ว ก็เป็นที่หวังได้ว่าผู้เรียนแต่ละสาขา และแต่ละระดับการศึกษาจะได้รับการศึกษา ในแนวทางเดียวกัน และถึงแม้ว่าในการปฏิบัติผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์แตกต่างกันไปบ้าง แต่การเรียนการสอนย่อมจะมุ่งจุดหมายเดียวกัน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 10-12) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นแม่บทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุก สาขาวิชา หลักสูตรจะระบุสิ่งที่คาดหวังจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน และแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์ต่าง ๆ ตามต้องการ หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนกับพิมพ์เขียวของแปลนบ้านที่ใช้ในการ สร้างบ้าน มีการแสดงถึงโครงสร้างหรือองค์ประกอบของบ้าน เช่น

พื้น เสา หน้าต่าง ประตูและโครง หลังคา เป็นต้น รูปแบบของบ้านในพิมพ์เขียวจึงเป็นภาพรวมของสิ่งที่เรา มุ่งหวังหรือจุดหมายปลายทาง (the ends) ของสิ่งที่เราต้องการ ส่วนการสอนเป็นกระบวนการหรือวิธีการ (The means) ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหาวิชา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายหรือ จุดประสงค์ ตามหลักสูตรได้ระบุไว้ผู้สอนต้องอาศัยหลักสูตรเพื่อช่วยในการสอนโดยศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ แล้วนำไปแปลงเป็นภาคปฏิบัติหรือการสอน เพื่อให้ได้ผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้ (เป็นการนำ หลักสูตรไป ใช้) การสอนจึงเปรียบได้กับกระบวนการก่อสร้าง ช่วงก่อสร้าง (ซึ่งเปรียบได้กับผู้สอน) ต้องอาศัยแปลนบ้านใน การก่อสร้าง หรืออาจจะเปรียบเทียบหลักสูตรเป็นเสมือนกับแผนที่เดินเรือ ซึ่งแสดงเส้นทาง และทิศทางที่จะ ไปให้ถึงจุดหมายปลายทางที่เราต้องการ ผู้สอนเปรียบเสมือนกับต้น เรือต้องอาศัยแผนที่เดินเรือเพื่อช่วยในการ ขับเรือและนำทาง ดังนั้นกับต้นเรือจึงต้องอ่าน แผนที่เดินเรือซึ่งเปรียบเสมือนหลักสูตรให้เข้าใจก่อนว่าต้องการ ไปไหน ไปทำไม และไปอย่างไร รวมทั้งต้องรู้วิธีการขับเรือซึ่งหมายถึงการสอน

ชวลิต ชูกำแหง (2551, หน้า 15) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ ทุกอย่างเกี่ยวกับการเรียนการสอน ประกอบไปด้วยสื่อ กิจกรรม กระบวนการ เพื่อให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ วางไว้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2552, หน้า 2) กล่าวว่า หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหลายที่สถานศึกษา จัดให้ แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่สถานศึกษาปรารถนา และหลักสูตรที่ดำเนิน ควรจะต้องตอบสนองต่อความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนอันสอดคล้องกับความต้องการของ ชีวิตที่เหมาะสมที่สุด

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556, หน้า 3) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหลายซึ่งเป็นแนวทางที่โรงเรียนจะจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ตามความคาดหวังของสังคม

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนที่กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาทั้งหมด ทั้งในและนอก ห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และเจตคติที่พึงประสงค์

2. การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation)

การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพ และประสิทธิภาพของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนการสอน ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และผลกระทบต่อสังคม โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และสังคมในแต่ละช่วงเวลา (Stufflebeam, 2003) นอกจากนี้ ยังมีนักการศึกษาให้แนวคิดของการประเมินหลักสูตร ดังนี้

Good (1945, p.209) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินหลักสูตรคือ การประเมินผลของกิจกรรม การเรียนภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดหมาย

ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหาและผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนการจัดโครงการต่อเนื่องและการหมุนเวียนของกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จะจัดให้มีขึ้น

Tyler (1949) ยังได้เสนอแนวความคิดการประเมินหลักสูตรที่เน้นความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผล ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการออกแบบและประเมินหลักสูตรในยุคปัจจุบัน

Taba (1962, p.310) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินหลักสูตรกระทำขึ้นเพื่อศึกษากระบวนการต่างๆ ที่กำหนดไว้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา การประเมินดังกล่าวจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตรและกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ จุดประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหาสาระ คุณภาพของผู้ใช้ บริหารและผู้ใช้หลักสูตรสมรรถภาพของผู้เรียน ความสัมพันธ์ของวิชาต่างๆ การใช้สื่อและวัสดุการสอน

Scriven (1967) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินหลักสูตรคือ กระบวนการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งในเชิงของประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Stufflebeam (1971, p.128) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรคือ กระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

Ornstein & Hunkins (2017) การประเมินหลักสูตรไม่ควรจำกัดเฉพาะการประเมินผลลัพธ์สุดท้ายเท่านั้น แต่ควรเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งวงจรของการพัฒนาหลักสูตร ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการปรับปรุงแก้ไข

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521, หน้า 192) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นว่าอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใด หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

การประเมินหลักสูตรจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการ สามารถรับรู้จุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงของหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและมีคุณภาพสูงสุดต่อไป

3. การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP model)

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และคณะ (1971 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2553) ได้เสนอโมเดล CIPP สำหรับการประเมินบริบท (Context-C) ปัจจัยเบื้องต้น (Input-I) กระบวนการ (Process-P) และ ผลผลิต (Product-P) ของหลักสูตร เพื่อช่วยผู้บริหารหลักสูตรในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตร (Planning decision) การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร (Structuring decisions) การนำหลักสูตรไปใช้จริง (Implementing decisions) และการตัดสินใจเกี่ยวกับการทบทวนหลักสูตร (Recycling decisions)

พิชิต ฤทธิจรูญ (2558, หน้า 18) ได้สรุปการจำแนกตามสิ่งที่ถูกประเมิน โดยใช้รูปแบบการประเมิน ซิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 4 ประเภท ในรายละเอียด ดังนี้ คือ

1) การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย สภาพเศรษฐกิจและสังคม ปัญหา และความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรว่า มีความสอดคล้องเอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรหรือไม่ ตลอดจนทรัพยากรและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการดำเนินการใช้หลักสูตร สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร กำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับนโยบายหรือแผนการศึกษาและบริบทหรือ สภาพของสังคม

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมทั้งในเชิงคุณภาพ และความพอเพียงของทรัพยากรต่าง ๆ ก่อนเริ่มใช้หลักสูตรว่า มีทรัพยากรพร้อมที่จะดำเนินการได้หรือไม่ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้ง วิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินการใช้หลักสูตรสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3) การประเมินกระบวนการใช้หลักสูตร (Process evaluation) เป็นการประเมินระหว่างดำเนินการ ใช้หลักสูตร โดยมุ่งประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมสนับสนุน การใช้หลักสูตร สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) การประเมินผลผลิต หรือผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร (Product evaluation) เป็นการประเมิน หลังจากการดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว ประกอบด้วย การประเมินผลลัพธ์ (Output evaluation) โดยพิจารณาจากปริมาณ และคุณภาพของผลผลิตเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของผลผลิตของหลักสูตรทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อการตัดสินใจว่า ควรจะ ดำเนินการใช้หลักสูตร ปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือยกเลิกหลักสูตร ครองคน บำรุงเวช (2557) ได้สรุปไว้ว่า แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ได้อธิบายความหมายของการประเมินผล ทางการศึกษาเอาไว้ว่าเป็นกระบวนการการบรรยายการหาข้อมูล และการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจหา ทางเลือก รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีมเป็นรูปแบบที่เหมาะสมแก่การช่วยตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดี ที่สุด ตามปกติสถานการณ์ในการตัดสินใจจะประกอบไปด้วยมิติที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ มิติด้านข้อมูลที่มีอยู่ (Information grasp) และมิติด้านปริมาณความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดขึ้น (Degree of change) โดยการดำเนินการประเมินตามแนวคิดของ สตัฟเฟิลบีมในทั้ง 4 ด้าน สามารถเลือกใช้วิธีดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555)

1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context evaluation) ในการประเมินสภาพแวดล้อมนี้ ผู้ประเมินอาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

- 1.1) การวิเคราะห์ความคิดรวบยอด (Conceptual analysis)
- 1.2) การทำวิจัยด้วยการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ (Empirical studies)
- 1.3) การอาศัยทฤษฎีและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ในการตัดสินใจด้านการวางแผนหรือกำหนดจุดมุ่งหมาย (Planning decisions)

2) การประเมินตัวป้อน (Inputs evaluation) อาจทำได้โดย

- 2.1) ศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ
- 2.2) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีเสนอผลการวิจัยไว้แล้ว
- 2.3) ศึกษาจากคำปรึกษาของผู้เชี่ยวชาญ
- 2.4) ทำการวิจัยเชิงทดลองเป็นการนำร่อง

3) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) มีด้วยกันหลายวิธี เช่น

- 3.1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมปฏิบัติ
- 3.2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์
- 3.3) การสัมภาษณ์
- 3.4) การใช้แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า
- 3.5) การเขียนรายงานประเภทปลายเปิด

4) การประเมินผลผลิต (Products evaluation) จะให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจว่า จะเก็บรักษาไว้ เลิกใช้ หรือปรับปรุงแก้ไขใหม่ (Recycling decisions)

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบ CIPP (ซีปปี้) เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ บริบท (Context), ปัจจัย (Input), กระบวนการ (Process) และ ผลลัพธ์ (Product) เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรอย่างเป็นระบบ รูปแบบนี้ช่วยในการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยจะพิจารณาตั้งแต่ความต้องการ ปัญหา ไปจนถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้

4. การประเมินโครงการตามแบบจำลองซีปปี้ CIPP

Stufflebeam (1971) ได้เสนอแบบจำลอง CIPP (Context-Input-Process Product Model) เพื่อการประเมินโครงการ จากแนวความคิดดังต่อไปนี้ ความหมายของการประเมินในทัศนะของสตัฟเฟิลบีม หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ (Evaluation is the process of delineating obtaining and using information for judging alternative decision) Stufflebeam (1971) ได้เสนอแบบจำลอง CIPP (Context-Input-Process-

Product Model) เพื่อการประเมินโครงการ จากแนวความคิดดังต่อไปนี้ ความหมายของการประเมินในความคิดของสตัฟเฟิลบีม หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ (Evaluation is the process of delineating obtaining and using information for judging alternative decision) คำว่า CIPP ย่อมาจากคำว่า Context (บริบทหรือสภาวะแวดล้อม) Input (ปัจจัยเบื้องต้น) Process (กระบวนการ) และ Product (ผลผลิต) สตัฟเฟิลบีมให้ความหมายการประเมินไว้ว่าเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยรูปแบบ CIPP กำหนดให้มีการประเมินทั้งระบบใน 4 ด้าน ดังรูปที่ 2 (พัชรินทร์ ศรีสวัสดิ์, หน้า 48)

รูปที่ 2 แบบจำลองซีบีพี CIPP

จากความหมายของการประเมินเป็นกระบวนการกำหนดข้อมูลตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ คือ

1. การประเมินเป็นการกระทำเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ดังนั้นจึงควรมีข้อสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ทำการตัดสินใจ
2. การประเมินเป็นกระบวนการต่อเนื่องเพราะฉะนั้นการประเมินต้องกระทำหรือนำไปใช้ทั้งระบบของหลักสูตรหรือโครงการ
3. กระบวนการประเมินประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดเรียงข้อมูล ขั้นตอนเหล่านี้เป็นระบบพื้นฐานทางการประเมิน
4. ขั้นตอนกำหนดหรือวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นเตรียมข้อมูลในกระบวนการประเมินนั้นเป่าจกรรมที่ต้องทำร่วมกันระหว่างนักประเมินกับผู้ตัดสินใจ เน้นการประเมินเพื่อนำผลประเมินไปให้ผู้บริหารตัดสินใจ ซึ่งแบ่งประเภทการตัดสินใจออกเป็น 4 แนวทาง (Stufflebeam & Others,1971) ดังนี้

แนวคิดที่ 1 การตัดสินใจเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง หรือการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด (Metamorphism) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั้งระบบของการเปลี่ยนแปลงซึ่ง ต้องมีสารสนเทศมากเพียงพอสำหรับการพิจารณาเพื่อการปฏิบัติด้วยความมั่นใจ โอกาสในการที่จะ ตัดสินใจชนิดนี้ในการศึกษาแทบจะไม่มีเลย

แนวคิดที่ 2 ตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขในบางสิ่งบางอย่าง (Homeostasis) แต่ยังคง รักษาสภาพปกติได้ ดังนั้นมาตรฐานและการควบคุมคุณภาพจะเป็นที่ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ลักษณะการตัดสินใจชนิดนี้มีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก เช่น การจัดครูเข้าสอน การกำหนดตารางเรียน ฯลฯ

แนวคิดที่ 3 ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนา (Incrementalism) ผู้ชำนาญการจะเป็น ข้อมูล ความรู้ และเทคนิคต่าง ๆ สำหรับทำการตัดสินใจ มุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่าเดิม การตัดสินใจในแนวคิดที่ 3 นี้ มีสารสนเทศเพียงเล็กน้อย จึงต้องอาศัยการปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

แนวคิดที่ 4 ตัดสินใจเพื่อคุณผลและโอกาสของการเปลี่ยนแปลง (Neologisms) โดยอาศัยแนวคิดใหม่ ทฤษฎีหรือข้อค้นพบใหม่มาทดลองใช้ การตัดสินใจในแนวคิดนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ก่อนข้างสูง การพัฒนาความรู้จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวคิดนี้ จากแนวทางการตัดสินใจทั้ง 4 ดังกล่าวแล้ว Stufflebeam & Others (1971) ได้เสนอแบบจำลองแบบชิปปี้ สามารถนำไปใช้ในการประเมินทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน รายละเอียดในการประเมินแต่ละด้านมีดังนี้

1) การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้สารสนเทศมากำหนดวัตถุประสงค์ โดยระบุสถานะแวดล้อม อธิบายสภาพที่คาดหวังไว้กับสภาพความเป็นจริง ความต้องการจำเป็น (Needs) และปัญหาเพื่อนำไปแก้ไข โดยวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำไปพัฒนาเป็นวัตถุประสงค์ การประเมินสถานะแวดล้อมนี้จะช่วยให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารในการตัดสินใจเพื่อนำไปกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอสารสนเทศ กำหนดวิธีการนำไปใช้ทรัพยากรเพื่อให้ผลการประเมินบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ยุทธวิธีเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการประเมินการประเมินปัจจัยเบื้องต้นช่วยให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจด้านการวางแผนงาน

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อกำกับติดตามการประเมินหาจุดดี จุดด้อย ผลการประเมินจะเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารใช้ในการปรับปรุงประเมินให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีบทบาทสำคัญในการให้สารสนเทศเป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบการประเมินสารสนเทศที่ได้จากการประเมินกระบวนการที่จะนำไปวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน ในการประเมินกระบวนการจะทำให้ได้สารสนเทศในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนแผนงานดำเนินการได้อย่างเหมาะสม (Implementing)

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการ พิจารณาการตัดสินใจ หรือการแสวงความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการ ทั้งที่ขณะโครงการดำเนินอยู่แล้วโครงการ

สิ้นสุดลง การประเมินผลผลิตจะได้ข้อมูลที่นำมาช่วยในการตัดสินใจว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ควรทำต่อไปและ กิจกรรมใดบ้างที่ควรเลิกทำหรือนำมาปรับปรุงใหม่ (Recycling)

จะเห็นได้ว่าแบบจำลองชิปเป็นแบบจำลองที่ช่วยในการประเมินเพื่อนำสารสนเทศเสนอให้ผู้บริหารทำการตัดสินใจในทุกๆระยะ โดยเริ่มประเมินสถานะแวดล้อมตั้งแต่ยังไม่มีโครงการ/หลักสูตร เพื่อตัดสินใจด้าน วัตถุประสงค์ ประเมินปัจจัยเบื้องต้นเพื่อตัดสินใจวางแผนกิจกรรมการ เพื่อตัดสินใจกำกับติดตามแผนงาน ปรับปรุงแผนงานเพื่อให้บรรลุ และประเมินผลผลิตเพื่อทำการตัดสินใจ ปรับปรุง ขยายงานหรือล้มเลิกโครงการ/ หลักสูตรต่อไป

รูปแบบของการประเมินแบบ CIPP Model แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุ วัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการ สิ้นใจอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม แบบจำลองชิปจะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) การประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินสภาพแวดล้อมเป็น รูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่ว ๆ ไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนด วัตถุประสงค์ของโครงการโดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการและเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินสถานะแวดล้อมนี้มีลักษณะเด่น ๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการ วิเคราะห์ขนาดใหญ่ (Macro Analytic) เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยายและการ วิเคราะห์สถานะแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุ เป้าหมาย การประเมินสถานะแวดล้อม ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัยและ การจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุมและสถานการณ์

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการ ตัดสินความ เหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ คือความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของ โครงการ การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะ ช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะ ช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคาร สถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ อัตรากำลัง เวลา งบประมาณ วิธีการศึกษาภาพ แต่ถ้เป็นการประเมินด้านการศึกษาการประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่าควรตั้ง วัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตรากำลังเท่าใดวางแผนงานและดำเนินการอย่างไร รูปแบบของคำถามที่ใช้ มีมากมายเช่น วัตถุประสงค์จะกำหนดการดำเนินงานหรือไม่จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ วิธีการที่กำหนด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จะดำเนินการกับกลยุทธ์วิธีที่เลือกมาอย่างไร ฯลฯ คำถาม ต่าง ๆ เหล่านี้จะแสดงถึงความสำคัญของการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น เพื่อที่จะได้เป็น ตัวกำหนดวิธี เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยคำถามที่จะใช้มีตั้งแต่ระดับกว้าง ๆ และ คำถามเฉพาะ

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เมื่อแผนดำเนินการได้รับอนุมัติและลงมือการทำ ประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

- 3.1) เพื่อหาข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่ตั้งไว้
- 3.2) เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจและวางแผนงาน
- 3.3) เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายความสำเร็จ ไม่เฉพาะสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังมีผลจำเป็นยิ่งในระหว่างการ ปฏิบัติตามโครงการด้วย ระเบียบวิธีทั่ว ๆ ไปของการประเมินผลผลิต จะรวมสิ่งต่อไปนี้เข้าไว้ด้วยกัน คือ การดูว่าการกำหนด วัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เกณฑ์ในการวัดที่สัมพันธ์กับ วัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมาได้ด้วยมาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute Criteria) หรือมาตรฐานสัมพัทธ์ (Relative Criteria) ที่กำหนดไว้ก่อนและทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมิน สภาวะแวดล้อม ปัจจัย และกระบวนการรวมด้วยเกณฑ์นั้นอาจเป็นไปได้ทั้ง Instrumental Criteria หรือ Congruence Criteria ซึ่ง Scriven ได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของเกณฑ์ทั้งสอง ดังนี้

ชิปปี้เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจรูปแบบหนึ่งที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง ซึ่งนำเสนอ โดยแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Dancil L. Stufflebeam) ที่เรียกกันทั่วไปว่า ชิปปี้โมเดล (CIPP Model) เป็น การประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นสำคัญเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจบริหารโครงการ อย่างต่อเนื่อง

1) การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความ ต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์การ หรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจาก องค์การต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจต่อปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ โครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้ทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์การบริหารจัดการ จะมี ส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ปัจจัยที่กำหนดมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ กิจกรรม/ แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้วมีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด เป็นต้น

3) การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการเพื่อหา

ข้อดี ข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผน ที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือทำไม่ได้เพราะเหตุใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง มีการแก้ไขปัญหา อย่างไร เป็นต้น

4) การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย เพื่อตรวจสอบว่าเกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร เกิดผลกระทบหรือผลข้างเคียงอื่นใดหรือไม่ เป็นต้น

การประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมดซึ่ง ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของ ตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน หากผู้ประเมินวางแผนและดำเนินการประเมินอย่างเป็นระบบและเหมาะสมก็จะทำให้การประเมินตามแผนและโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การประเมินหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF : HEd) เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ

3.1 ความหมายของ TQF

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HEd) เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การแบ่งสายวิชา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิที่เปิดโอกาสในเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจใน ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่า สามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

3.2 หลักการสำคัญของ TQF

1) ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยมุ่งให้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาของชาติ และ มาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนของอาจารย์ การเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่าบัณฑิตจะบรรลุมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังได้จริง

2) มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐานเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้นั้นอย่างสอดคล้องและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ

3) มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสามารถอธิบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความหมายและความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาของคุณวุฒิหรือปริญญาในระดับต่างๆ

4) มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาใดๆ ของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาจะช่วยกำหนดความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาในทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายโดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศไทย

3.3 วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ TQF

นอกจากจะให้เป็นไปตามหลักการสำคัญของ TQF ตามที่เสนอข้างต้นแล้ว มีวัตถุประสงค์อื่นที่สำคัญอีก ดังนี้

1) เพื่อเป็นกลไกหรือเครื่องมือในการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการนำไปเป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้นิสิต

2) เพื่อกำหนดเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตให้ชัดเจนโดยกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังในแต่ละคุณวุฒิ/ปริญญาของสาขา/สาขาวิชาต่างๆ และเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในสาขา/สาขาวิชาได้ใช้เป็นหลัก และเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอน วิธีการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการวัดและการประเมินผลนักศึกษา

3) เพื่อเชื่อมโยงระดับต่างๆของคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อบุคคลจะได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและหลากหลายตามหลักการศึกษาดำเนินชีวิตที่มีความชัดเจนและโปร่งใสสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานคุณวุฒิในระดับต่างๆ กับนานาชาติได้

4) เพื่อช่วยให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษาและเป็นกลไกในการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง และใช้เป็นกรอบอ้างอิงสำหรับผู้ประเมินของการประกันคุณภาพภายนอกเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิต และการจัดการเรียนการสอน

5) เพื่อเป็นกรอบของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคมและสถาบันอื่นๆ ทั้งใน และต่างประเทศเกี่ยวกับความหมายของคุณวุฒิ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะในการทำงานรวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ ที่คาดว่าบัณฑิตจะพึงมี

6) เพื่อประโยชน์ในการเทียบเคียงมาตรฐานคุณวุฒิระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศในการย้ายโอนนัศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษา การลงทะเบียนข้ามสถาบัน และการรับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

7) เพื่อให้มีการกำกับดูแลคุณภาพการผลิตบัณฑิตกันเองของแต่ละสาขา/สาขาวิชา

8) เพื่อนำไปสู่การลดขั้นตอน/ระเบียบ (Deregulation) การดำเนินการให้กับสถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเข้มแข็ง

โครงสร้างและองค์ประกอบของ TQF

1. ระดับคุณวุฒิ (Levels of Qualifications)
2. มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) ของคุณวุฒิของประเทศไทย
3. มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิ
4. ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละคุณวุฒิ
5. จำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรและระยะเวลาในการศึกษา
6. การกำหนดชื่อคุณวุฒิ
7. การเทียบโอนความรู้หรือประสบการณ์

รายละเอียดแต่ละโครงสร้าง ดังนี้

1. ระดับคุณวุฒิ (Levels of Qualifications) ได้แก่
 - ระดับที่ 1 อนุปริญญา (3 ปี)
 - ระดับที่ 2 ปริญญาตรี
 - ระดับที่ 3 ประกาศนียบัตรบัณฑิต
 - ระดับที่ 4 ปริญญาโท
 - ระดับที่ 5 ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
 - ระดับที่ 6 ปริญญาเอก

2. มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) ของคุณวุฒิประเทศไทย มีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals)
- 2) ด้านความรู้ (Knowledge)
- 3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)
- 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)
- 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information Technology Skills)

ในบางสาขาวิชาอาจกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้มีมากกว่า 5 ด้านก็ได้ เช่น บางสาขาวิชาเน้นทักษะของการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ก็จะเพิ่มมาตรฐานผลเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skills) หรือบางสาขาวิชาต้องการใช้บัณฑิตของสาขาวิชามีมาตรฐานผลการเรียนรู้มากกว่า หรือพิเศษกว่าบัณฑิตในสาขาวิชาอื่นก็สามารถกำหนดเพิ่มเติมได้

3. มาตรฐานผลการเรียนรู้ของระดับที่ 6 ปริญาเอก

มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับที่ 6 ปริญาเอก อย่างน้อยต้องเป็น ดังนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับที่ 6 ปริญาเอก โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถ อย่างน้อยต่อไปนี้

- 1) ความเข้าใจอันถ่องแท้ในองค์ความรู้ระดับสูงและการวิจัยในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพ
- 2) ความคุ้นเคยกับประเด็นปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นในระดับแนวหน้าของสาขาวิชาการ หรือวิชาชีพ รวมทั้งความท้าทายของประเด็นปัญหาเหล่านั้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน และต่อข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้ว

3) การศึกษาค้นคว้าระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์ทฤษฎีและการวิจัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสร้างองค์ความรู้และแปลความหมายขององค์ความรู้ใหม่ทางการวิจัยที่มีลักษณะสร้างสรรค์ โดยเฉพาะหรือการใช้ทฤษฎีและการวิจัยที่ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ที่สำคัญต่อการปฏิบัติในวิชาชีพ

- 4) ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเทคนิคการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาที่ศึกษา

5) ความสามารถในการรวบรวมผลการวิจัยจากวิทยานิพนธ์หรือจากรายงานผลของโครงการและสิ่งตีพิมพ์ หรือสื่อต่างๆที่อ้างอิงได้ในวงวิชาการ หรือวิชาชีพ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปริญญาเอก

1) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ระดับสูงและ/ หรือความเข้าใจในวิชาชีพเพื่อพัฒนาความรู้และการปฏิบัติในสาขาวิชาชีพของตนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น และให้การสนับสนุนอย่างเต็มกำลังเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และกลยุทธ์ใหม่ๆ

2) สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสาขาวิชาของตนในการแก้ไขปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นรวมทั้งแสดงความคิดเห็นและข้อสรุปต่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) สามารถจัดการกับปัญหาทางจริยธรรมที่ซับซ้อนในบริบทของวิชาการหรือวิชาชีพได้มั่นคงและรวดเร็ว มีความคิดริเริ่มในการหาทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชน

6. การประเมินหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN QA

เกณฑ์ ASEAN University Network – Quality Assurance (AUN-QA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ระดับสากลที่สามารถประยุกต์ได้กับทุกสาขาวิชา มีสาระหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมุ่งผลลัพธ์ (Outcome Based Education (OBE)) มุ่งสัมฤทธิ์ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcome (ELO)) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีที่ส่งผลให้คนมีวิถีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไป เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถเหมาะสมกับภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต นิสิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ในการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร มีการประเมิน 7 ระดับ (AUN-QA version 3.0) โดยระดับสูงสุดคือ world class และเกณฑ์ (criteria) ของ AUN-QA มีลักษณะเป็นแนวทาง (guideline) สำหรับการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุ ELO อีกทั้งเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร สามารถบูรณาการกับการดำเนินการภายใต้กรอบ EdPEx ได้อย่างลงตัว (ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มศว, 2560) นอกจากนี้ AUN-QA ยังมุ่งเน้นให้หลักสูตรมีความสอดคล้องระหว่างการออกแบบเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน การออกแบบกลยุทธ์การเรียนการสอน และการออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ หรืออาจกล่าวได้ว่ามุ่งเน้นการดำเนินการอย่างเป็นระบบนั้นเอง หากหลักสูตรมีการพิจารณาข้อมูลต่างๆ และ วางแผนการดำเนินการ ตลอดจนบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบแล้ว หลักสูตรย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รอบด้าน ไม่เพียงแต่ผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้สอน สถาบัน รวมถึงหน่วยงานภายนอกต่างๆ อีกด้วย การดำเนินการอย่างเป็นระบบนี้เองยังก่อให้เกิดประโยชน์กับคณะที่ดำเนินการหลักสูตร นั้นๆ อีกด้วย กล่าวคือเมื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามแนวทาง EdPEx หรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศแล้ว การดำเนินการบริหารหลักสูตรตามแนวทาง AUN-QA นั้น จะเป็นการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการทำงานในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหนึ่งในพันธกิจหลักของคณะ และมหาวิทยาลัยอีกด้วย รายละเอียดของแต่ละเกณฑ์ที่พึงพิจารณามีใจความสำคัญดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QAระดับหลักสูตร

เกณฑ์	คำอธิบาย
1. Expected Learning Outcomes ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มีการสร้างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง อย่างชัดเจนและแปลงลงสู่หลักสูตร, สนับสนุน ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต, ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุม ความรู้และทักษะ ท้าไปและเฉพาะทาง และสะท้อนถึงความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. Programme Specification ข้อกำหนดของหลักสูตร	ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตรมีความเชื่อมโยงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และแสดง วิธีการได้มาซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าว รวมถึงมีการสื่อสารข้อมูล ของหลักสูตรไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. Programme Structure and Content โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรมีความสมดุลระหว่างความรู้และ ทักษะทั่วไป และเฉพาะทาง สะท้อนถึงวิสัยทัศน์และพันธกิจของ มหาวิทยาลัย โดยวิชาแต่ละ วิชาเชื่อมโยงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีการบูรณาการระหว่างวิชา แสดงให้เห็น ถึงความกว้างและความลึก ของเนื้อหา และมีรายละเอียดวิชาพื้นฐาน วิชาชั้นกลาง วิชาเฉพาะทาง และวิทยานิพนธ์ หรือดุขุณิพนธ์
4. Teaching and Learning Strategy กลยุทธ์การเรียนการสอน	คณะหรือภาควิชาแสดงให้เห็นถึงกลยุทธ์การสอนและการเรียน อย่างชัดเจน สามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และใช้ความรู้ดังกล่าว ในเชิงวิชาการได้ และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อกระตุ้นให้เกิด การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
5. Student Assessment การประเมินผู้เรียน	การประเมินผู้เรียนเริ่มตั้งแต่กระบวนการรับผู้เรียน ขณะเรียน และ การสอบเพื่อจบการศึกษา โดยมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน มีวิธีการประเมินที่ หลากหลาย ชัดเจน และเป็นที่ยุ้จัก ครอบคลุมทุกจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีมาตรฐาน รวมทั้ง สะท้อนให้เห็นถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
6. Academic Staff Quality คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ	มีการวางแผนบุคลากรทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการกำหนดสัดส่วน ภาระงาน มีการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร และระบบ การบริหารผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ เหมาะสมกับตำแหน่งงาน มีจำนวน เหมาะสมและเพียงพอสำหรับ หลักสูตร มีการรับสมัคร และเลื่อนตำแหน่งอย่างเป็นธรรม มีการ กำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของบุคลากรอย่างชัดเจน การจัดสรร งานมีความเหมาะสมกับคุณสมบัติประสบการณ์และทักษะ ภาระงาน และ แรงจูงใจสนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน มีกฎระเบียบ ที่มีมาตรฐาน มีการวาง แผนการเลิกจ้างและการเกษียณอายุ

เกณฑ์	คำอธิบาย
7. Support Staff Quality คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน	มีการวางแผนบุคลากรทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีระบบการสรรหา คัดเลือก การมอบหมายงาน เลื่อนขั้น/ ตำแหน่งที่ชัดเจนและได้รับการสื่อสารให้บุคลากรทราบ และมีระบบการฝึกอบรมและพัฒนา ตลอดจนระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรสายสนับสนุน ได้แก่ บุคลากรที่ให้บริการในห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ศูนย์คอมพิวเตอร์ และการให้บริการผู้เรียน มีความรู้ความสามารถ และมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการในระดับที่ทำให้ผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ
8. Student Quality and Support คุณภาพผู้เรียนและการสนับสนุนผู้เรียน	หลักสูตรมีนโยบายการรับผู้เรียนที่ชัดเจน มีกระบวนการรับผู้เรียนที่เหมาะสม และมีการจัดการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ ที่เหมาะสม มีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การวิจัยและคุณภาพชีวิตโดยรวม
9. Facilities and Infrastructure สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน	หลักสูตรมีทรัพยากรทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้แก่ มีห้องที่ใช้จัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ตที่เพียงพอและมีฐานข้อมูลต่างๆ ที่ทันสมัย มีการปฏิบัติตามมาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และความปลอดภัย
10. Quality Enhancement การพัฒนาคุณภาพ	หลักสูตรได้รับการทบทวนและพัฒนาปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลและผลสะท้อนกลับจากผู้เรียน ผู้สอน ศิษย์เก่า และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากอุตสาหกรรมหรือสายอาชีพนั้นๆ โดยมีระบบการรับฟังผลสะท้อนกลับที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการนำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน
11. Output ผลผลิต	หลักสูตรมีการประเมินและเทียบเคียงคุณภาพของผู้จบการศึกษา ได้แก่ อัตราการจบของผู้เรียนอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ และอัตราการออกกลางคันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เวลาเฉลี่ยที่ผู้เรียนเรียนจบ อัตราการจ้างงาน กิจกรรมการวิจัยของ ผู้เรียนได้รับการประเมินและเทียบเคียง ความพึงพอใจของผู้เรียน บุคลากร ศิษย์ เก่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ได้รับการประเมินและเทียบเคียงอย่างเป็นระบบ และหลักสูตรสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้

เกณฑ์ทั้ง 11 ข้อนี้นำใช้สำหรับการพิจารณาหลักสูตรในทุกสาขาวิชา อย่างไรก็ตามจะมีการพิจารณาบริบทของแต่ละหลักสูตรประกอบด้วยเสมอ

ตารางที่ 2 คุณภาพของประเมินการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

ระดับ	คำอธิบาย
1	คุณภาพไม่เพียงพออย่างชัดเจน ไม่ปรากฏผลการดำเนินการ ไม่มีเอกสาร ไม่มีแผน หรือไม่มีหลักฐานที่สนับสนุนการดำเนินงาน คุณภาพไม่เพียงพออย่างชัดเจน จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาอย่างเร่งด่วน
2	คุณภาพไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง มีการวางแผนแต่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ เนื่องจากข้อมูล เอกสาร และหลักฐานไม่เพียงพอในการดำเนินการ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนา
3	คุณภาพไม่เพียงพอ แต่การปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาเพียงเล็กน้อยสามารถทำให้มีคุณภาพเพียงพอได้ มีเอกสารแต่ยังไม่เชื่อมโยงต่อการปฏิบัติ หรือมีการดำเนินการตามเกณฑ์ประกันคุณภาพ พบแนวทางการพัฒนาบ้าง มีหลักฐาน เอกสารบ้าง แต่ขาดความชัดเจน ผลการดำเนินงานยังไม่สมบูรณ์ในบางผลลัพธ์
4	มีคุณภาพของการดำเนินการของหลักสูตรตามเกณฑ์ มีเอกสาร และหลักฐานการดำเนินการตามเกณฑ์ ผลลัพธ์เกิดขึ้นตามที่คาดหวัง
5	มีคุณภาพของการดำเนินการของหลักสูตรดีกว่าเกณฑ์ มีเอกสารและหลักฐานชัดเจนที่แสดงถึงการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเกณฑ์ส่งผลให้เกิดผลดีในการพัฒนาระบบ
6	เป็นตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี มีเอกสาร หลักฐานสนับสนุนตามเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลลัพธ์การดำเนินการที่ดี และมีแนวโน้มผลการดำเนินการในเชิงบวก
7	ระดับดีเยี่ยม เป็นแนวปฏิบัติในระดับโลกหรือแนวปฏิบัติชั้นนำ มีการดำเนินการตามเกณฑ์อย่างมีนวัตกรรม มีผลลัพธ์ที่โดดเด่นในระดับโลก มีแนวโน้มเชิงบวกให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งผลงานการดำเนินงานสามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติชั้นนำได้

การประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA จะมีเกณฑ์การวัด 7 ระดับ เพื่อให้มหาวิทยาลัยและผู้ประเมินใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบวัดระดับคุณภาพว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยถึงระดับใด โดยใช้เกณฑ์ 7 ระดับ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กัญญารัตน์ โคจรและ กัญญารัตน์ สอนสุภาพ (2560) ได้ทำการประเมินหลักสูตรแบบ CIPPI Model : การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบ การประเมินแบบยึดการตัดสินใจ CIPPI model ของ Stufflebeam กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) ค่าความแปรปรวนของประชากร (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา มีผลการวิจัยจำแนกตามองค์ประกอบการประเมิน ดังนี้

- 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (context) สภาวะแวดล้อมในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่าด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนในด้านสาระรายวิชามีความเหมาะสมมากที่สุด แต่บางรายวิชามีความซ้ำซ้อนในเนื้อหาจึงควรปรับลดความซ้ำซ้อนของบางรายวิชาที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันและพิจารณาปรับปรุงรายวิชาให้ตรงหรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (input) ปัจจัยนำเข้าในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่าด้านกรรรับนิสิตและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนในด้านอาจารย์มีความเหมาะสมมากที่สุด มีข้อเสนอแนะสำหรับบางองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ควรเพิ่มการแนะนำ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้ต่างๆด้านการศึกษา การทำวิจัยวิทยานิพนธ์และระบบงานอินเทอร์เน็ต
- 3) ด้านกระบวนการ (process) กระบวนการในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่าด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนในด้านกรทำวิทยานิพนธ์มีความเหมาะสมมากที่สุด มีข้อเสนอแนะคือควรมีการจัดโครงการพัฒนานิสิตด้านต่างๆอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่นิสิตศึกษา ในหลักสูตร
- 4) ด้านผลผลิต (product) ผลผลิตในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนในด้านความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพและวิชาเอก ด้านทักษะทางปัญญาและด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และความสามารถในการวิจัย มีความเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรได้รับการยอมรับว่าสามารถผลิตบัณฑิตได้เป็นอย่างดี

5) ด้านผลกระทบ (impact) กระทบในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในทุกองค์ประกอบ ระดับมากที่สุด มีข้อเสนอแนะคือหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับประเด็นเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านแนวทางการพัฒนาวิชาชีพให้กับนิสิต

ศิริประภา พุทธิกุล, เซวง ซ็อนบุญ, สุกัลยา สุเมธ และชนาสร นิมนวล (2566) ได้ทำการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPP Model) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ผู้ใช้บัณฑิต รวมจำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามและแนวคำถามสำหรับ การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวม ($\mu = 4.92, s = 0.29$) และรายด้าน โดยด้านกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.94, s = 0.24$) รองลงมาเป็นด้านผลผลิต ($\mu = 4.93, s = 0.27$) ด้านบริบท ($\mu = 4.93, s = 0.26$) และด้านปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.82, s = 0.42$) ตามลำดับ ข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูล มีดังนี้

- 1) ด้านบริบท ควรเพิ่มทางเลือกแผนการเรียนที่ทำสารนิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย
- 3) ด้านกระบวนการ ควรเพิ่มกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับการศึกษาดูงาน
- 4) ด้านผลผลิต ควรเพิ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ สมรรถนะที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทักษะการพัฒนานวัตกรรมที่สนองตอบบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

ชาลินี มานะยัง และธิดารัตน์ สมานพันธ์ (2566) ได้ทำการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPP Model) ที่มีการประเมิน 4 ด้านได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 104 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 14 คน 2) นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 30 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และ 4) ครูพี่เลี้ยงนักศึกษา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินหลักสูตร สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร และ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา และ 2) แบบประเมินหลักสูตร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูพี่เลี้ยง วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพผลการวิจัยพบว่า

- 1) ด้านบริบท ผลการประเมินระดับความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรและ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ($\bar{X}=4.45, SD=0.10$), ($\bar{X}=4.39, SD=0.16$) ตามลำดับ

2) ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินระดับความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน (\bar{X} =4.39, SD=0.10), (\bar{X} =4.32, SD=0.52) ตามลำดับ

3) ด้านกระบวนการ ผลการประเมินระดับความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน (\bar{X} =4.33, SD =0.10) และนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดและมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน (\bar{X} =54, SD =0.11)

นพมณี เชื้อวชิรินทร์, สมศิริ สิงห์ลพ, ศาณิตา ต่ายเมือง, ภาสกร ภักดิ์ศรีแพง, รุ่งทิพย์ ทิพย์เนตร และ มันทนา เมฆิยานนท์ (2567) ได้ทำการประเมินหลักสูตรและอนาคตภาพของหลักสูตรการศึกษาด้านจิต สาขาวิชาชีววิทยา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้แบบจำลอง CIPP ควบคู่ไปกับกรอบคุณวุฒิการศึกษาไทย และมาตรฐาน AUN-QA (Version 4.0) ซึ่งเป็นฉบับล่าสุด พร้อมกับใช้เทคนิค EFR เพื่อทำนายอนาคตภาพในการปรับปรุงหลักสูตร รวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วม 144 คน ผ่านแบบสอบถาม แบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ประกอบด้วยอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นิสิตและบัณฑิตที่จบการศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ และผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยเผยให้เห็นถึงการรับรู้โดยรวมเชิงบวกเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ ตามรูปแบบซีปปี้ (CIPP model) พบว่าความคิดเห็นที่มีคะแนนสูงสุดคือ ด้านกระบวนการ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.50$) ตามด้วย ด้านบริบท ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.34$), ด้านผลผลิต ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.57$) และ ด้านปัจจัย นำเข้า ($\mu = 4.47$, $\sigma = 0.49$) ผู้สำเร็จ การศึกษาถึง 85.30 % มีเกรดเฉลี่ยสะสม ≥ 3.50 แสดงถึง ประสิทธิภาพของหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของหลักสูตร นอกจากนี้ความคิดเห็น โดยรวมของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการหลักสูตรภายใต้เกณฑ์ AUN-QA (Version 4.0) อยู่ในระดับสูง (ระดับ 4: $\mu = 4.39$, $\sigma = 0.54$) อนาคตภาพหลักสูตรที่ใช้เทคนิค EFR นั้นสามารถแบ่งภาพในอนาคตเป็น 3 ส่วน คือ ทางดี ทางร้าย และทางที่เป็นไปได้ที่สุด โดยข้อมูลทั้ง 3 ส่วนสามารถสรุปนำเสนอภาพอนาคตในประเด็นต่าง ๆ เป็น 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) การดำเนินงานหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการผลิตบัณฑิตซึ่งควรคงสภาพไว้
- 2) ปรับหลักสูตรใหม่มีความกระชับ สอดคล้องกับมาตรฐานแห่งชาติพร้อมเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้จัดประสบการณ์จริงและบูรณาการเนื้อหาความรู้ศึกษาศาสตร์กับเทคโนโลยี
- 3) การจัดการหลักสูตรควรเน้นเพิ่มประสบการณ์การทำงาน แลกเปลี่ยนความรู้เสริมสร้าง การจัดการหลักสูตรแบบโมดูล ระบบธนาคารหน่วยกิต และระบบออนไลน์ ส่งเสริมโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพ และการวางแผนการวิจัยสำหรับนิสิต
- 4) กิจกรรมหลังสำเร็จการศึกษา ควรมีการติดตามผลเพิ่มเติม สร้างเครือข่ายระหว่างนิสิต อาจารย์และศิษย์เก่า ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของหลักสูตร

นพพร จันทรนาชู, ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และรัชฎาพร เกตตานนท์ (2566) ได้ทำการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา โดยใช้การประเมินแบบ CIPP กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย กรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 5 คน นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 20 คน และศิษย์เก่า จำนวน 10 คน และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย กรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์พิเศษ 2 คน ศิษย์เก่า 3 คน และผู้ใช้บัณฑิต 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1. ด้านบริบท กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (M=4.64, 4.69, 4.66) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (M=4.54, 4.63, 4.57) 3. ด้านกระบวนการ กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (M=4.73, 4.73, 4.77) และ 4. ด้านผลผลิต คณะกรรมการบริหารหลักสูตรประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (M=4.24) ส่วนศิษย์เก่าประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (M=4.50) 5. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 5.1 การสื่อสารหลักสูตร 2. การบริหารจัดการหลักสูตรอย่างมีส่วนร่วม 3. การเชื่อมโยงเป้าหมายของหลักสูตร รายวิชา และกิจกรรมการเรียนรู้ 4. การพัฒนาทักษะภาษาและจริยธรรม

กชพรรณ นุ่นสังข์, ปิยะรัตน์ ภิรมแก้ว, สุพัฒน์ สิริพัฒตะ, อมรรัตน์ แซ่กวาง และเอพร โมฬี (2567) ได้ทำการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ และศึกษาแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรโดยใช้แบบจำลองซิปป์ของสตัฟเฟิลบีม ประเมิน 4 ด้าน คือ ประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และประเมินผลผลิต เป็นการวิจัยผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา บัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต ด้วยการเลือกแบบเจาะจง 184 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการประเมินหลักสูตรพบว่า 1) ด้านบริบทของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 3) ด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดนอกจากนี้พบว่า 1) ด้านบริบทของหลักสูตรมีโครงสร้างหลักสูตรฯ และเนื้อหาวิชาสอดคล้องวัตถุประสงค์มีแผนการศึกษาเหมาะสม รวมถึงเอกสารหลักสูตรและเนื้อหาวิชา มีความสมบูรณ์ชัดเจน ง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน 2) อาจารย์มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถในการสอน มีงบประมาณให้อาจารย์พัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่องทุกปี 3) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีงานทำทุกคนตั้งแต่ปีแรกหลังสำเร็จการศึกษา และได้รับการยอมรับจากสังคม ผลการศึกษาแนวทางการประเมินหลักสูตรพบว่า

1) ควรปรับปรุงปรัชญาของหลักสูตรฯ ให้ชัดเจนขึ้น และเชื่อมโยงจากปรัชญาของมหาวิทยาลัย

2) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจนและทันสมัย ผลิตบัณฑิตที่วัดได้จริง

- 3) ปรับโครงสร้างหลักสูตรให้มีสัดส่วนรายวิชาเอกบังคับและเอกเลือกสอดคล้องกัน
- 4) ควบคุมจัดลำดับเนื้อหาวิชาในแต่ละชั้นปีอย่างเหมาะสม
- 5) ควบคุมจัดการปัจจัย/สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในหลักสูตรให้เพียงพอ และตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

Gu and Peng (2023) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง *A New Vocational Education Curriculum Evaluation Method Based on CIPP Model and Game Theory* โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่า วัตถุประสงค์การสอนของรายวิชาในหลักสูตรอาชีวศึกษาสอดคล้องกับความคาดหวังที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการประเมินหลักสูตรรูปแบบใหม่ที่ประยุกต์ใช้ โมเดล CIPP ร่วมกับ ทฤษฎีเกม (Game Theory) ในการพัฒนาระบบการประเมินที่มีความเป็นระบบและเที่ยงตรงยิ่งขึ้น

ในขั้นแรก ได้ใช้โมเดล CIPP ซึ่งประกอบด้วย การประเมินบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) เพื่อสร้างระบบดัชนีการประเมินหลักสูตรอาชีวศึกษา ต่อมาได้ใช้ วิธีค่าสัมประสิทธิ์การแปรผัน (Coefficient of Variation Method) เพื่อปรับปรุงระบบดัชนีการประเมินให้เหมาะสม จากนั้นได้ประยุกต์ใช้ วิธีการถ่วงน้ำหนักแบบผสม (Combined Weighting Method) ตามหลัก ทฤษฎีเกม เพื่อคำนวณค่าน้ำหนักของดัชนีแต่ละรายการ พร้อมทั้งพัฒนาแบบจำลองการประเมินหลักสูตรอาชีวศึกษาเพื่อตรวจสอบวัตถุประสงค์การสอนของรายวิชา

เมื่อทดสอบวิธีการกับรายวิชา การเขียนแบบเครื่องกล (Mechanical Drawing) พบว่าวิธีการประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ผลการประเมินที่มีความเป็นกลาง เที่ยงตรง และสะท้อนคุณภาพของรายวิชาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้โมเดล CIPP ร่วมกับแนวคิดทางคณิตศาสตร์สามารถเพิ่ม ประสิทธิภาพของกระบวนการประเมินหลักสูตรได้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ลักษณะและจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

กลุ่มเป้าหมายของการรวบรวมข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. นิสิตปัจจุบัน	8	3
2. ศิษย์เก่า	23	20
3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน	23	10
4. ผู้ใช้บัณฑิต	23	5
5. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา	5	2

2. เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 ฉบับ ดังนี้

1) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนิสิตปัจจุบันและศิษย์เก่า เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ตามลำดับ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมาก

- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับไม่แน่ใจ (อยู่ระหว่างมากหรือน้อย)
 - 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อยที่สุด
- 2) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ตามลำดับ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales)
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales)
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของคุณวุฒิบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร ตอนที่ 2-4 ดังนี้
- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับไม่แน่ใจ (อยู่ระหว่างมากหรือน้อย)
 - 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อยที่สุด
- 3) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ตามลำดับ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales)
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales)
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของคุณวุฒิบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร ตอนที่ 2-4 ดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับไม่แน่ใจ
(อยู่ระหว่างมากหรือน้อย)
 - 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อยที่สุด
- 4) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ภาพรวมของแนวโน้ม นโยบาย ความต้องการ การบริหารงาน/การดำเนินการ และคุณลักษณะบัณฑิต

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร และรูปแบบการประเมินหลักสูตร
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยมีค่าดังนี้ 0.6- 1.0
5. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และโครงสร้างคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้เก็บข้อมูล

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นิสิตปัจจุบัน และศิษย์เก่า

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์โดยนำลิงก์แบบสอบถามให้กับนิสิตปัจจุบัน และศิษย์เก่า ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์โดยนำลิงก์แบบสอบถามให้กับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 3 ผู้ใช้บัณฑิต

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์โดยนำลิงก์แบบสอบถามให้กับผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา

1. นัดหมายเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

2. ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงเนื้อหา ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจะทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีอุปนัย โดยเขียนบรรยายเป็นความเรียง

3. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาแล้วสรุปในรูปแบบการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินหลักสูตรการศึกษาศุขฉุบัณชิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาศุขฉุบัณชิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 ตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) ดังนี้ 1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) 2) การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4) การประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation) รายละเอียด ดังนี้

ผลการประเมินบริบทของหลักสูตรการศึกษาศุขฉุบัณชิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 ตามรูปแบบชิปปี้โดยผู้ให้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ประกอบด้วย นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การประเมินบริบท

ส่วนที่ 2 การประเมินปัจจัย

ส่วนที่ 3 การประเมินกระบวนการ

ส่วนที่ 4 การประเมินผลลัพธ์

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน

ส่วนที่ 5 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาภาพรวมของแนวโน้ม นโยบาย ความต้องการการบริหารงาน/การดำเนินการ และคุณลักษณะบัณฑิต

ส่วนที่ 1 การประเมินบริบท

การประเมินบริบท โดยมีผู้ให้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน โดยมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรส่วนที่ 1 การประเมินบริบทโดยนิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

บริบท (C)	ระดับความคิดเห็น								แปลผล
	นิสิต		ศิษย์เก่า		อาจารย์		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของชาติ	5.00	0.00	4.95	0.22	5.00	0.00	4.98	0.07	มากที่สุด
2. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	5.00	0.00	4.30	0.47	4.70	0.67	4.67	0.38	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรครอบคลุมหมวดสาระของสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	5.00	0.00	4.60	0.50	4.50	0.71	4.70	0.40	มากที่สุด
4. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพได้อย่างเพียงพอ	5.00	0.00	4.35	0.67	4.30	0.67	4.55	0.45	มากที่สุด
5. โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม (หมวดวิชาบังคับและวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต/ คุชฎินิพนธ์ 36 หน่วยกิต)	5.00	0.00	4.30	0.47	4.10	0.32	4.47	0.26	มาก
6. หลักสูตรฯ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางวิชาการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน	5.00	0.00	4.35	0.81	4.70	0.48	4.68	0.43	มากที่สุด
7. หลักสูตรฯ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้ความคิดอย่างเป็นระบบและให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	4.67	0.58	4.50	0.61	4.50	0.71	4.56	0.63	มากที่สุด
8. คำอธิบายรายวิชามีความชัดเจน ครอบคลุมสาระต่างๆ และตรงตามหลักการ ทฤษฎีของรายวิชา และมีความทันสมัย	4.67	0.58	4.35	0.49	4.30	0.67	4.44	0.58	มาก
9. รายวิชาในหลักสูตรฯ เน้นองค์ความรู้ที่ทันสมัยนำไปประยุกต์ ใช้ได้จริง	5.00	0.00	4.60	0.50	4.50	0.53	4.70	0.34	มากที่สุด
10. มีการจัดทำประมวลการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ถูกต้องตามหลักวิชา	5.00	0.00	4.50	0.61	4.60	0.70	4.70	0.44	มากที่สุด

บริบท (C)	ระดับความคิดเห็น								แปลผล
	นิสิต		ศิษย์เก่า		อาจารย์		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
11. เนื้อหาในแต่ละวิชาตรงกับมาตรฐานวิชาชีพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการทำงาน	4.67	0.58	4.40	0.50	4.40	0.52	4.49	0.53	มาก
12. หมวดวิชาและรายวิชาต่างๆ มีการปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม	5.00	0.00	4.45	0.60	4.80	0.63	4.75	0.41	มากที่สุด
รวม	4.92	0.15	4.47	0.54	4.53	0.55	4.64	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านบริบทโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.41$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75

ตารางที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรส่วนที่ 1 การประเมินบริบทโดยผู้ใช้บัณฑิต

บริบท (C)	ผู้ใช้บัณฑิต		แปลผล
	\bar{X}	SD	
1. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของชาติ	4.40	0.55	มาก
2. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมยุคปัจจุบัน	4.20	0.45	มาก
3. วัตถุประสงค์หลักสูตรครอบคลุมหมวดสาระของสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	4.60	0.55	มากที่สุด
4. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเพียงพอต่อการประกอบอาชีพ	4.40	0.89	มาก
5. โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม (หมวดวิชาบังคับและวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต/ วิชาชีพ 36 หน่วยกิต)	4.20	0.45	มาก
6. หลักสูตรฯ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางวิชาการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน	4.80	0.45	มากที่สุด

บริบท (C)	ผู้ใช้งานจิต		แปลผล
	\bar{X}	SD	
7. หลักสูตรฯ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้ความคิดอย่างเป็นระบบและให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	4.20	0.84	มาก
8. คำอธิบายรายวิชามีความชัดเจน ครอบคลุมสาระต่างๆ และตรงตามหลักการ ทฤษฎีของรายวิชา และมีความทันสมัย	4.00	0.00	มาก
9. รายวิชาในหลักสูตรฯ เน้นความรู้ที่ทันสมัย มีความชัดเจนในการนำไปประยุกต์ใช้	4.40	0.55	มาก
10. มีการจัดทำประมวลการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ถูกต้องตามหลักวิชา	4.80	0.45	มากที่สุด
11. รายวิชาตรงกับวิชาชีพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการทำงาน	4.40	0.55	มาก
12. หมวดวิชาและรายวิชาต่างๆ มีการปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม	4.40	0.89	มาก
รวม	4.40	0.55	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ใช้งานจิตมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านบริบทโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.55$) โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ หลักสูตรฯ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางวิชาการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน และมีการจัดทำประมวลการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ถูกต้องตามหลักวิชา

ส่วนที่ 2 การประเมินปัจจัย

การประเมินปัจจัย โดยมีผู้ให้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน โดยมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการประเมินหลักสูตรส่วนที่ 2 การประเมินปัจจัยโดยนิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

ปัจจัย (I)	ระดับความคิดเห็น								
	นิสิต		ศิษย์เก่า		อาจารย์		รวม		แปลผล
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1. ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรฯ	5.00	0.00	4.30	0.57	4.40	0.52	4.57	0.36	มากที่สุด
2. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ผลงานทางวิชาการเหมาะสมกับหลักสูตรฯ	5.00	0.00	4.45	0.51	4.50	0.53	4.65	0.35	มากที่สุด
3. ผู้สอนมีวิธีสอน เทคนิคการสอนที่ หลากหลาย	5.00	0.00	4.45	0.51	4.60	0.52	4.68	0.34	มากที่สุด
4. ผู้สอนมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	4.45	0.60	4.40	0.70	4.62	0.43	มากที่สุด
5. ผู้สอนมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่ เหมาะสม	5.00	0.00	4.45	0.60	4.60	0.70	4.68	0.43	มากที่สุด
6. นิสิตมีระดับความรู้ ทักษะเหมาะสมกับ หลักสูตรฯ	5.00	0.00	4.30	0.66	4.40	0.84	4.57	0.50	มากที่สุด
7. นิสิตมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนและ มีความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละรายวิชา	5.00	0.00	4.35	0.59	4.40	0.52	4.58	0.37	มากที่สุด
8. นิสิตมีทักษะในการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ ด้วยตนเอง และสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5.00	0.00	4.30	0.66	4.50	0.53	4.60	0.40	มากที่สุด
9. มีตำรา หนังสือ สื่อต่างๆ ห้องเรียน และ การสืบค้นสารสนเทศ (ระบบสืบค้น) เพียงพอ	4.67	0.58	4.40	0.50	4.40	0.52	4.49	0.53	มาก
10. มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น หอสมุด สำนักคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดคณะ ฯลฯ เพียงพอ	5.00	0.00	4.35	0.67	4.60	0.70	4.65	0.46	มากที่สุด

ปัจจัย (I)	ระดับความคิดเห็น								แปลผล
	นิสิต		ศิษย์เก่า		อาจารย์		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
11. มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบริการ	5.00	0.00	4.65	0.49	4.80	0.42	4.82	0.30	มากที่สุด
12. มีระบบการสื่อสารจากมหาวิทยาลัย คณะ และหลักสูตรที่สะดวกและรวดเร็ว	5.00	0.00	4.40	0.60	4.60	0.70	4.67	0.43	มากที่สุด
13. มีการฝึกอบรมและการบริการวิชาการทั้ง ของคณะ และหลักสูตรฯ	4.67	0.58	4.60	0.50	4.70	0.48	4.66	0.52	มากที่สุด
14. มีช่องทางการให้คำปรึกษาแก่นิสิตที่ สะดวก	4.67	0.58	4.50	0.51	4.60	0.52	4.59	0.54	มากที่สุด
15. มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการ เรียนการสอนที่เพียงพอและเหมาะสม	5.00	0.00	4.60	0.50	4.70	0.48	4.77	0.33	มากที่สุด
รวม	4.93	0.12	4.44	0.56	4.55	0.58	4.64	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.42$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.33

ตารางที่ 6 ผลการประเมินหลักสูตรส่วนที่ 2 การประเมินปัจจัยโดยผู้ใช้บัณฑิต

ปัจจัย (I)	ผู้ใช้บัณฑิต		แปลผล
	\bar{X}	SD	
1. ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรฯ	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ผลงานทางวิชาการเหมาะสมกับ หลักสูตรฯ	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ผู้สอนมีวิธีสอน เทคนิคการสอน ที่หลากหลาย	4.20	0.45	มาก
4. ผู้สอนมีผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.84	มาก
5. ผู้สอนมีพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
6. นิสิตมีระดับความรู้ ทักษะเหมาะสมกับหลักสูตรฯ	4.40	0.89	มาก
7. นิสิตมีระดับความรู้ ทักษะใกล้เคียงกัน สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันได้	4.20	0.45	มาก
8. นิสิตมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนและมีความกระตือรือร้น ในการเรียนแต่ละรายวิชา	4.60	0.55	มากที่สุด

ปัจจัย (I)	ผู้ใช้งานจิต		แปลผล
	\bar{X}	SD	
9. นิสิตมีทักษะในการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ ด้วยตนเอง และสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	0.45	มาก
10. มีตำรา หนังสือ สื่อต่างๆ ห้องเรียน และการสืบค้นสารสนเทศ (ระบบสืบค้น) เพียงพอ	4.80	0.45	มากที่สุด
11. มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น หอสมุด สำนักคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด คณะ ฯลฯ เพียงพอ	5.00	0.00	มากที่สุด
12. มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบริการ	4.80	0.45	มากที่สุด
13. มีระบบการสื่อสารจากมหาวิทยาลัย คณะ และหลักสูตรที่สะดวกรวดเร็ว	4.80	0.45	มากที่สุด
14. มีการฝึกอบรมและการบริการวิชาการทั้งของคณะ และหลักสูตรฯ	4.60	0.55	มากที่สุด
15. มีช่องทางการให้คำปรึกษาแก่นิสิตที่สะดวก	4.80	0.45	มากที่สุด
16. มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอและเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.60	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ใช้งานจิตมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.49$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.75

ส่วนที่ 3 การประเมินกระบวนการ

การประเมินกระบวนการ โดยมีผู้ให้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตปัจจุบัน คิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน โดยมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 7 ผลการประเมินหลักสูตรส่วนที่ 3 การประเมินกระบวนการโดยนิสิตปัจจุบัน คิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต

กระบวนการ (P)	ระดับความคิดเห็น								แปลผล
	นิสิต		คิษย์เก่า		อาจารย์		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1. มีการประเมินหลักสูตรตามวงรอบ (4 ปี) เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	5.00	0.00	4.80	0.52	4.90	0.32	4.90	0.28	มากที่สุด
2. หลักสูตรมีการประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตร	4.67	0.58	4.55	0.51	4.60	0.52	4.61	0.54	มากที่สุด
3. มีการประเมินผู้สอน/ นิสิต หลังจบปีการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร	5.00	0.00	4.40	0.60	4.60	0.70	4.67	0.43	มากที่สุด
4. ผู้สอนใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย	5.00	0.00	4.45	0.51	4.50	0.53	4.65	0.35	มากที่สุด
5. ผู้สอนมีรูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิตได้อย่างน่าสนใจ	4.67	0.58	4.45	0.51	4.50	0.53	4.54	0.54	มากที่สุด
6. ผู้สอนคำนึงถึงความรู้ความสามารถของนิสิตแต่ละคน และเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.67	0.58	4.55	0.51	4.60	0.52	4.61	0.54	มากที่สุด
7. มีวิธีการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ และเหมาะสม	5.00	0.00	4.50	0.69	4.60	0.70	4.70	0.46	มากที่สุด
8. มีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลทุกครั้ง	4.67	0.58	4.50	0.61	4.50	0.71	4.56	0.63	มากที่สุด
9. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจนและเหมาะสม	5.00	0.00	4.65	0.49	4.80	0.42	4.82	0.30	มากที่สุด
10. มีการวัดผลและประเมินผลครบทุกด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ	5.00	0.00	4.55	0.51	4.60	0.52	4.72	0.34	มากที่สุด
รวม	4.87	0.23	4.54	0.55	4.62	0.55	4.68	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, $SD = 0.44$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 8 ผลการประเมินหลักสูตรส่วนที่ 3 การประเมินกระบวนการโดยผู้ใช้บัณฑิต

กระบวนการ (P)	ผู้ใช้บัณฑิต		แปลผล
	\bar{X}	SD	
1. มีการประเมินหลักสูตรตามวงรอบ (4 ปี) เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	4.60	0.55	มากที่สุด
2. หลักสูตรมีการประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
3. มีการประเมินผู้สอน/ นิสิต หลังจบปีการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร	4.40	0.55	มาก
4. ผู้สอนใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นลำดับ	4.40	0.55	มาก
5. ผู้สอนมีรูปแบบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน โดยถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิตได้อย่างน่าสนใจ	4.60	0.55	มากที่สุด
6. ผู้สอนคำนึงถึงความรู้ความสามารถของนิสิตแต่ละคน และเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียน	4.60	0.89	มากที่สุด
7. มีวิธีการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ และเหมาะสม	4.40	0.89	มาก
8. มีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลทุกครั้ง	4.80	0.45	มากที่สุด
9. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน และเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
10. มีการวัดผลและประเมินผลครบทุกด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ	4.20	0.84	มาก
รวม	4.54	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านการประเมินกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.63$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60

ส่วนที่ 4 การประเมินผลลัพธ์

การประเมินผลลัพธ์ โดยมีผู้ให้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน โดยมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 9 ผลการประเมินหลักสูตรส่วนที่ 4 การประเมินผลลัพธ์โดยนิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

ผลลัพธ์ (P)	ระดับความคิดเห็น								แปลผล
	นิสิต		ศิษย์เก่า		อาจารย์		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1. นิสิตสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	5.00	0.00	4.80	0.41	4.30	0.82	4.70	0.41	มากที่สุด
2. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตรงตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5.00	0.00	4.85	0.37	4.40	0.84	4.75	0.40	มากที่สุด
3. ผู้สำเร็จการศึกษสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้	5.00	0.00	4.85	0.37	4.80	0.42	4.55	0.26	มากที่สุด
4. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่ต้องการและพึงพอใจขององค์กรที่ทำงานและผู้ใช้บัณฑิต	5.00	0.00	4.90	0.45	4.50	0.85	4.80	0.43	มากที่สุด
5. ผู้สำเร็จการศึกษเป็นที่ยอมรับของสังคมสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเหมาะสม	5.00	0.00	4.85	0.49	4.30	0.82	4.72	0.44	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	4.85	0.42	4.46	0.75	4.70	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.39$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 10 ผลการประเมินหลักสูตรส่วนที่ 4 การประเมินผลลัพธ์โดยผู้ใช้บัณฑิต

ผลลัพธ์ (P)	ผู้ใช้บัณฑิต		แปลผล
	\bar{X}	SD	
1. นิสิตมีส่วนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตรงตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการทำงานได้	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่ต้องการและพึงพอใจขององค์กรที่ทำงานและผู้ใช้บัณฑิต	4.60	0.55	มากที่สุด
5. ผู้สำเร็จการศึกษากลายเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเหมาะสม	4.20	0.45	มาก
รวม	4.60	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านการประเมินผลลัพธ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.49$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลในภาพรวมดังตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 ผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมและจำแนกเป็น 4 ด้าน

รายการประเมิน	กลุ่มเป้าหมาย				ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	นิสิต	ศิษย์เก่า	อาจารย์	ผู้ ใช้ บัณฑิต	\bar{X}	SD	
ด้านการประเมินบริบท	4.92	4.47	4.53	4.40	4.58	0.45	มากที่สุด
ด้านการประเมินปัจจัย	4.93	4.44	4.55	4.60	4.63	0.44	มากที่สุด
ด้านการประเมินกระบวนการ	4.87	4.54	4.62	4.60	4.66	0.46	มากที่สุด
ด้านการประเมินผลลัพธ์	5.00	4.85	4.46	4.60	4.73	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมและจำแนกเป็น 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ส่วนด้านการประเมินผลลัพธ์ มีคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุดใน 4 ด้าน ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.42$)

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรการศึกษาคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต

รายการความต้องการ	ระดับความต้องการ						แปลผล
	อาจารย์		ผู้ใช้บัณฑิต		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1. ควรเปิดหลักสูตรการศึกษาคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ต่อไป	4.60	0.52	4.60	0.55	4.60	0.80	มากที่สุด
2. มีการจัดการเรียนการสอนในวันธรรมดาเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์)	4.60	0.70	4.60	0.55	4.60	0.63	มากที่สุด
3. มีการจัดการเรียนการสอนวันเสาร์-อาทิตย์	4.40	0.70	4.60	0.55	4.50	0.63	มาก
4. มีการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 แบบ คือ 1) วันธรรมดเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์) 2) วันเสาร์-อาทิตย์	4.30	0.67	4.60	0.55	4.45	0.61	มาก
5. มีโครงสร้างหลักสูตร 3 หมวด 1) หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต 2) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต 3) คุชณินพนธ์ 36 หน่วยกิต	4.40	0.52	4.40	0.55	4.40	0.54	มาก
6. มีการปรับปรุงรายวิชาต่างๆ ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบันและตรงกับความต้องการของหน่วยงาน	4.50	0.71	4.60	0.55	4.55	0.63	มากที่สุด
7. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ผลงานทางวิชาการเหมาะสมกับหลักสูตรฯ	4.50	0.71	4.40	0.55	4.45	0.63	มาก
8. ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในรายวิชาที่สอนอย่างแท้จริง	4.30	0.67	4.60	0.55	4.45	0.61	มาก

รายการความต้องการ	ระดับความต้องการ						แปลผล
	อาจารย์		ผู้ใช้บัณฑิต		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
9. ผู้สอนมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหา	4.50	0.53	4.40	0.55	4.45	0.54	มาก
10. ผู้สอนประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีมาใช้ในการสอนเพื่อสื่อความหมายได้เข้าใจง่ายขึ้น	4.20	0.92	4.80	0.45	4.50	0.67	มาก
11. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และคำนึงถึงความสามารถที่แตกต่างกันของนิสิตแต่ละคน	4.60	0.52	4.20	0.45	4.40	0.49	มาก
12. การจัดกิจกรรมที่เน้นให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยฝึกให้นิสิตคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเอง	4.50	0.71	4.80	0.45	4.65	0.58	มากที่สุด
13. ส่งเสริมและชี้แนะแนวทางให้นิสิตรวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.40	0.52	4.80	0.45	4.60	0.49	มากที่สุด
14. การวัดและการประเมินผลมีความหลากหลาย และมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนเหมาะสมกับกิจกรรม การส่งงาน การมีส่วนร่วมและการสอบ	4.50	0.53	4.40	0.55	4.45	0.54	มาก
15. หลักสูตรเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน และแจ้งผลการประเมินให้ทราบทุกครั้ง	4.60	0.52	4.40	0.55	4.50	0.54	มาก
16. การวัดผลและประเมินผลครบทุกด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และลักษณะบุคคล	4.40	0.70	4.40	0.55	4.40	0.63	มาก
17. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ และคำแนะนำแก่นิสิต เช่น กฏระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับนิสิต	4.60	0.70	4.80	0.45	4.70	0.58	มากที่สุด
18. มีบริการแหล่งสนับสนุนอย่างเพียงพอทั่วถึง เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ระบบอินเทอร์เน็ต แหล่งค้นคว้าอื่นๆ	4.40	0.84	4.80	0.45	4.60	0.65	มากที่สุด

รายการความต้องการ	ระดับความต้องการ						แปลผล
	อาจารย์		ผู้ใช้บัณฑิต		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
19. มีคณาจารย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนและการทำคหุขภูนิพนธ์อย่างใกล้ชิดทั่วถึง มีช่องทางกรติดต่อที่สะดวก	4.40	0.52	4.40	0.55	4.40	0.54	มาก
รวม	4.46	0.64	4.56	0.52	4.51	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรการศึกษาคหุขภูนิพนธ์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.60$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของคหุขภูนิพนธ์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต

รายการพฤติกรรมที่แสดงออก	พฤติกรรมที่แสดงออก						แปลผล
	อาจารย์		ผู้ใช้บัณฑิต		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1. นำความรู้ที่ได้เรียนภาพรวมทั้งหลักสูตรมาประยุกต์กับการทำงานได้เป็นอย่างดี	4.60	0.52	4.40	0.55	4.50	0.54	มาก
2. ไม่ค่อยได้ใช้ความรู้ในสาขาที่เรียนมาเท่าที่ควรเพราะรายวิชาที่เรียนมาไม่ตรงกับงานที่ทำ	2.60	1.07	2.20	0.45	2.40	0.76	น้อย
3. ได้ใช้ความรู้วิชาในหมวดวิชาบังคับในการทำงาน	4.40	0.70	4.40	0.55	4.40	0.63	มาก
4. ได้ใช้ความรู้วิชาในหมวดวิชาเลือกในการทำงาน	4.20	0.79	4.60	0.55	4.40	0.67	มาก
5. ได้ใช้ความรู้และทักษะจากการทำคหุขภูนิพนธ์ไปปรับใช้ในการทำงาน	4.40	0.52	4.80	0.45	4.60	0.49	มากที่สุด

รายการพฤติกรรมที่แสดงออก	พฤติกรรมที่แสดงออก						แปลผล
	อาจารย์		ผู้ใช้บัณฑิต		รวม		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
6. นำความรู้ทางด้านหลักสูตรและการสอนมาบริหารจัดการ วางแผนในงานที่รับผิดชอบทุกครั้ง	4.50	0.71	4.80	0.45	4.65	0.58	มากที่สุด
7. สร้างนวัตกรรม ผลงานเชิงสร้างสรรค์จากวิชาชีพที่ได้เรียนรู้มาเพื่อใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.82	4.80	0.45	4.55	0.64	มากที่สุด
รวม	4.14	0.73	4.29	0.49	4.21	0.62	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของหลักสูตรการศึกษา ศึกษบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.62$) โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86

ส่วนที่ 6 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาภาพรวมของแนวโน้ม นโยบาย ความต้องการ การบริหารงาน/การดำเนินการ และคุณลักษณะบัณฑิต

เพื่อให้ทราบภาพรวมและแนวโน้มของหลักสูตรการศึกษาศึกษบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา จำนวน 2 คน รายละเอียด ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนหลักทางวิชาชีพ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยการปรับปรุงหลักสูตรเป็นประจำมีความจำเป็นอย่างไร
2. โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สัดส่วนของแต่ละหมวดวิชา รายวิชา แต่ละหมวด รวมทั้งหลักสูตรกำหนดเนื้อหา สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร รายวิชาตรงกับความต้องการทางวิชาชีพ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมในยุคปัจจุบันค่อนข้างดี
3. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความสามารถทางวิชาการ ประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรเพียงพอ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนว Active learning ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนการคิด สืบสอบความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ร่วมกับการใช้สื่อดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม นำความรู้ไปแก้ปัญหา สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ทางหลักสูตรและการสอน พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการด้านหลักสูตรและการสอนและส่งเสริมสนับสนุนให้

ผู้เรียนพัฒนาตนเองและเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต รองรับความต้องการพัฒนาตนเองของผู้เรียนในการต่อยอดความรู้ความเชี่ยวชาญทางหลักสูตรและการสอนตามปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา

4. ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และคุณลักษณะเบื้องต้นตามที่สาขาต้องการ และควรมีความรู้ขั้นสูงในศาสตร์หลักสูตรและการสอน และสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างมีระบบ เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในระดับประเทศและนานาชาติ เป็นนักวิจัยที่มีทักษะการวิจัยเชิงลึก ที่สามารถวิจัยและพัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการสอนที่บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ และเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีจิตสำนึกในการสร้างประโยชน์ต่อสังคมและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

5. วิธีการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้หลากหลายรูปแบบ เช่น การเรียนในที่ตั้ง การเรียนออนไลน์ การลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติจริง เช่น การเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ การจัดทำหลักสูตรให้กับสถานศึกษา การถ่ายทอดความรู้ด้านการสอนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ กิจกรรมเพื่อสังคม การบริการวิชาการ หรือการเข้าร่วมเป็นผู้ช่วยวิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนที่อยู่ไกลจากมหาวิทยาลัย และฝึกประสบการณ์ระหว่างเรียนให้กับผู้เรียน

6. การวัด และประเมินผลการเรียนควรมีการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การเขียนสะท้อน การประเมินตนเอง การประเมินความรู้ และการประเมินผลงาน ทั้งนี้หลักสูตรควรจัดให้มีการทวนสอบในทุกภาคเรียน

7. ควรมีสื่ออุปกรณ์การเรียนที่มีความพร้อมในการใช้งาน และมีปริมาณเพียงพอ ทั้งในด้านห้องเรียน อินเทอร์เน็ต การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั่วโลก และการยืมตำรา เอกสาร สามารถใช้ได้อย่างสะดวกสบาย

7. การจัดสรรงบประมาณเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน ผู้สอนให้เพียงพอ เหมาะสมและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องจุดประสงค์แต่ละรายวิชา หรือปรัชญาของหลักสูตร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) ด้านการประเมินบริบท (Context Evaluation: C) ด้านการประเมินปัจจัย (Input Evaluation: I) ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) และด้านการประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation: P) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

การประเมินตามรูปแบบชิปปี้ 4 ด้าน รายละเอียดแยกด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.42$) ในกลุ่มศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.55$, $\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.55$)
2. ด้านปัจจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.44$) ในกลุ่มศิษย์เก่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.56$)
3. ด้านกระบวนการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.46$) ในกลุ่มศิษย์เก่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.44$)
4. ด้านผลลัพธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.42$) ในกลุ่มอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.75$)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของคุณวุฒิบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งตอบแบบสอบถามโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.60$)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของคุณวุฒิบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งตอบแบบสอบถามโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.62$)

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา พบว่า ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนหลักการทางวิชาชีพ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยการปรับปรุงหลักสูตรเป็นประจำมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สัดส่วนของแต่ละหมวดวิชา รายวิชาแต่ละหมวด รวมทั้งหลักสูตรกำหนดเนื้อหา รายวิชาตรงกับความต้องการทางวิชาชีพ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์

ได้จริง ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเศรษฐกิจ และสังคมในยุคปัจจุบันค่อนข้างดี ผู้สอนมีคุณสมบัติ ความสามารถทางวิชาการ ประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรเพียงพอ วิธีการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้หลากหลายรูปแบบ เช่น การเรียนในที่ตั้ง การเรียนออนไลน์ การลงพื้นที่ เพื่อปฏิบัติจริง เช่น การเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ การจัดทำหลักสูตรให้กับสถานศึกษา การถ่ายทอด ความรู้ด้านการสอนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ กิจกรรมเพื่อสังคม การบริการวิชาการ หรือการเข้าร่วมเป็นผู้ช่วย วิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนที่อยู่ไกลจากมหาวิทยาลัย และฝึกประสบการณ์ระหว่างเรียนให้กับ ผู้เรียน และการวัด และประเมินผลการเรียนควรมีการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การเขียนสะท้อน การประเมินตนเอง การประเมินความรู้ และการประเมินผลงาน ทั้งนี้หลักสูตรควรจัดให้มีการทวนสอบ ในทุกภาคเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) หลักสูตรมีศึกษาความจำเป็น เหตุผล และ ความสอดคล้องของหลักสูตรกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) วิเคราะห์ความต้องการกำลังคนด้านหลักสูตร และการสอน ทั้งภาครัฐและเอกชน ความชัดเจนของปรัชญา เป้าหมาย และผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs) และมีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ด้านหลักสูตรและการสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ Rhode Island Department of Education (2021) ที่ระบุว่าองค์ประกอบของหลักสูตร คือวิธีการที่ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในการทำความเข้าใจและประยุกต์ใช้เนื้อหาและทักษะ ซึ่งวิธีการ จะมีความแตกต่างกันเพื่อตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ความต้องการของงาน และ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเช่นเดียวกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่าหลักสูตรฯ ทำให้ผู้สำเร็จ การศึกษามีการพัฒนาตนเอง ผู้สำเร็จการศึกษามีความเข้าใจต่อสังคม มีความรู้และทักษะเพิ่มมากขึ้นสามารถ ตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กรได้เป็น อย่างดี

2. การประเมินด้านปัจจัย (Input Evaluation) เพื่อตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรและ รองรับการจัดการศึกษา ความครบถ้วนของรายวิชา การกระจายหน่วยกิต และความเชื่อมโยงระหว่างหมวด วิชา อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน และสัดส่วนอาจารย์ ต่อจำนวนนิสิตที่เหมาะสม ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ฐานข้อมูลออนไลน์ และระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพียงพอและเหมาะสม งบประมาณเพียงพอ และความยืดหยุ่นของการสนับสนุนเพื่อพัฒนานิสิต เกณฑ์การคัดเลือกเข้ามีความเหมาะสมของคุณสมบัติผู้สมัครและกระบวนการรับเข้า

3. การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) มีเป้าหมายเพื่อประเมินประสิทธิภาพ และคุณภาพของการดำเนินงานหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรมีความสอดคล้องระหว่าง ผลลัพธ์การเรียนรู้กับวิธีสอน มีการใช้ Active Learning และการบูรณาการเทคโนโลยี ส่งเสริมความร่วมมือ กับศิษย์เก่า หน่วยงานวิชาชีพ และเครือข่ายวิจัย และสนับสนุนการสัมมนา การตีพิมพ์ผลงานวิจัย การเข้าร่วม ประชุมวิชาการของนิสิตอย่างต่อเนื่อง

4. การประเมินด้านผลลัพธ์ (Product Evaluation) เพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และผลกระทบของ หลักสูตรต่อผู้เรียนและสังคม **คุณภาพของบัณฑิตที่จบไป** มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัย ความเชี่ยวชาญ วิชาชีพ และทักษะในศตวรรษที่ 21 มีการสร้างเครือข่ายวิชาการ การยกระดับมาตรฐานการศึกษา ด้าน หลักสูตรและการสอน นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาวิชาชีพ และพัฒนาองค์กร สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 ควรพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายวิจัยต่างประเทศเพื่อยกระดับมาตรฐานสากล
- 1.2 เพิ่มทุนสนับสนุนนิสิตเพื่อตีพิมพ์ผลงานในระดับนานาชาติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ศึกษาการติดตามบัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษา เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ระยะยาวของ หลักสูตร และจัดทำทำเนียบศิษย์เก่าเพื่อเป็นเครือข่ายทางวิชาการต่อไป
- 2.2 ควรทำการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ศิษย์เก่าและนิสิตปัจจุบัน เพื่อจัดบริการสนองความต้องการทั้งนิสิตที่กำลังเรียนรายวิชา (Course Work) และนิสิตกำลังทำวิทยานิพนธ์ (Dissertation) เพื่อช่วยเหลือสนับสนุน การแก้ไข ปัญหา/อุปสรรคของผู้เรียนเพื่อการบรรลุประสิทธิผลของหลักสูตรต่อไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา कुमारักษ์. (2527). **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กชพรรณ นุ่นสังข์, ปิยะรัตน์ ภิรมแก้ว, สุพัฒน์ สีระพัดสะ, อมรรัตน์ แซ่กวาง และเอพร โมหี. (2567). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์: CIPP Model. **วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี**, 11(1), 274-306.
- กัญญารัตน์ โคจร, กัญญารัตน์ สอนสุภาพ (2560), การประเมินหลักสูตรแบบ CIPPI Model : การศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชา การสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 29(1), 20-36.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร. หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ. ซาลินี มานะยัง และฉัตรรัตน์ สมานพันธ์. (2066). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการเรียนการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ ชิปปี้. **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 17(3), 51-67
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ธำรง บัวศรี. (2532). **ทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นพพร จันทรรนำชู, ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และรัชฎาพร เกตานนท์. (2566). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 21(1), 278-293.
- นพมณี เชื้อวัชรินทร์, สมศิริ สิงห์ลพ, ศาณิตา ต่ายเมือง, ภาสกร ภักดิ์ศรีแพง, รุ่งทิพย์ ทิพย์เนตร และมันทนา เมฆิยานนท์. (2567). การประเมินหลักสูตรและอนาคตภาพของหลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ชีววิทยา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. **e-Journal of Education Studies, Burapha University**, 6(3), 33-49.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2558). การประเมินหลักสูตร: แนวคิด กระบวนการและการใช้ผลการประเมิน. **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ**, 8(1), 13-28.
- พัชรินทร์ ศรีสวัสดิ์. (2546). **การประเมินหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2521). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริประภา พฤทธิกุล, เขวง ซ้อนบุญ, สุกัลยา สุเมธ และ ชนาสร นิ่มนวล. (2066). การประเมินหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. **e-Journal of Education Studies, Burapha University**, 5(4), 15-29.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2553). การประเมินหลักสูตร : หลักการและปฏิบัติ. **วารสารวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- สงัด อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสหาย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552).** กรุงเทพฯ: สกอ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2565). **แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565).** กรุงเทพฯ: สมศ.
- Good, Carter V. (1945). **Dictionary of Education.** New York: McGraw Hill Book Company, Inc.,
- Gu, Y., & Peng, W. (2023). A New Vocational Education Curriculum Evaluation Method Based on CIPP Model and Game Theory. In *Proceedings of the 2023 4th International Conference on Education, Knowledge and Information Management (ICEKIM 2023)* (pp. 567-580). Atlantis Press. https://doi.org/10.2991/978-94-6463-172-2_61
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2017). **Curriculum: Foundations, Principles, and Issues** (7th ed.). Pearson Education.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2018). **Curriculum: Foundations, principles, and issues** (8th ed.). Pearson.
- Posner GJ. (1992). **Analyzing the curriculum.** New York: McGraw-Hill.
- Rhode Island Department of Education. (2021). Curriculum Definition. [Online]. Retrieved June 19, 2025, from <https://www.ride.ri.gov/InstructionAssessment/Curriculum/CurriculumDefinition.aspx>.
- Saylor, J. Galen and Alexander, William M. (1974). **Planning Curriculum for School.** 3rd. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Scriven, Michael. (1967). **Perspective of Curriculum Evaluation.** “The Methodology of Evaluation”. Chicago: American Education Research Association Monograph Series on Evaluation.
- Stufflebeam, D. L. (1971). **The Relevance of the CIPP Evaluation Model for Educational Accountability.** Atlantic City, N.J.
- Stufflebeam and Daniel, (2003). The CIPP model for Evaluation. **International Handbook of Educational Evaluation**, p.31-62.
- Taba, Hilda. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practice.** New York: Harcourt, Brace & Worl.

Tyler, Ralph W. (1949). **Basic Principia of Curriculum and Instruction**. Chicago: the University of Chicago press.

UNESCO. (2015). **Rethinking education: Towards a global common good?** Paris: UNESCO Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
 โครงการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยบูรพา

An Evaluation of the Doctor Education Program in Curriculum and Instruction
 Revised Curriculum Academic Year 2021, Faculty of Education,
 Burapha University

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพมณี เชื้อวัชรินทร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์วิมล สุวรรณโณ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรีย์ ปาลวัฒน์ชัย
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
4. ดร.สมศิริ สิงห์ลพ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ดร.ญาณิกา ลุนราศรี
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

- คำชี้แจง** ** ขอให้นิสิตตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้มากที่สุดทั้ง 4 ตอน
- ** ข้อมูลที่นิสิตตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)
- ** ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณนิสิตและศิษย์เก่าทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

1. เกรดเฉลี่ย (GPA)

- 2.51-3.00 3.01-3.50 มากกว่า 3.50

2. นิสิตชั้นปีที่

3. สถานะของการทำวิทยานิพนธ์ (สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 เป็นต้นไป)

☐ อยู่ในระหว่างการพัฒนาเค้าโครง 3 บท	☐ สอบเค้าโครง 3 บท แล้ว
☐ พัฒนาเครื่องมือวิจัย	☐ พิจารณาจริยธรรม
☐ อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย	☐ สอบ 5 บท แล้ว (รอดำเนินการเพื่อยื่นจบ)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับปานกลาง (อยู่ระหว่างมากหรือน้อย)
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C)					
1. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของชาติ					
2. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม					
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรครอบคลุมหมวดสาระของสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน					
4. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพได้อย่างเพียงพอ					
5. โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม (หมวดวิชาบังคับและวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต/ คุณวุฒินิพนธ์ 36 หน่วยกิต)					
6. หลักสูตรฯ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางวิชาการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน					
7. หลักสูตรฯ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้ความคิดอย่างเป็นระบบ และให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					

รายการประเมิน	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
8. คำอธิบายรายวิชามีความชัดเจน ครอบคลุมสาระต่างๆ และตรงตามหลักการ ทฤษฎีของรายวิชา และมีความทันสมัย					
9. รายวิชาในหลักสูตรฯ เน้นองค์ความรู้ที่ทันสมัยนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง					
10. มีการจัดทำประมวลการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ถูกต้องตามหลักวิชา					
11. เนื้อหาในแต่ละวิชาตรงกับมาตรฐานวิชาชีพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการทำงาน					
12. หมวดวิชาและรายวิชาต่างๆ มีการปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม					
การประเมินปัจจัย (Input Evaluation: I)					
13. ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรฯ					
14. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ผลงานทางวิชาการเหมาะสมกับหลักสูตรฯ					
15. ผู้สอนมีวิธีสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลาย					
16. ผู้สอนมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
17. ผู้สอนมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่เหมาะสม					
18. นิสิตมีระดับความรู้ ทักษะเหมาะสมกับหลักสูตรฯ					
19. นิสิตมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนและมีความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละรายวิชา					
20. นิสิตมีทักษะในการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ ด้วยตนเอง และสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
21. มีตำรา หนังสือ สื่อต่างๆ ห้องเรียน และการสืบค้นสารสนเทศ (ระบบสืบค้น) เพียงพอ					

รายการประเมิน	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
22. มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น หอสมุด สำนักคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดคณะ ฯลฯ เพียงพอ					
23. มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบริการ					
24. มีระบบการสื่อสารจากมหาวิทยาลัย คณะ และหลักสูตร ที่สะดวกและรวดเร็ว					
25. มีการฝึกอบรมและการบริการวิชาการทั้งของคณะ และหลักสูตรฯ					
26. มีช่องทางการให้คำปรึกษาแก่นิสิตที่สะดวก					
27. มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอน ที่เพียงพอและเหมาะสม					
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P)					
28. มีการประเมินหลักสูตรตามวงรอบ (4 ปี) เพื่อให้ทันกับ การเปลี่ยนแปลง					
29. หลักสูตรมีการประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตร					
30. มีการประเมินผู้สอน/ นิสิต หลังจบปีการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร					
31. ผู้สอนใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและ ทันสมัย					
32. ผู้สอนมีรูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยถ่ายทอด ความรู้ให้กับนิสิตได้อย่างน่าสนใจ					
33. ผู้สอนคำนึงถึงความรู้ความสามารถของนิสิตแต่ละคน และเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน					
34. มีวิธีการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และ เหมาะสม					
35. มีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลทุกครั้ง					
36. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน และเหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
37. มีการวัดผลและประเมินผลครบทุกด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ					
การประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation: P)					
39. นิสิตมีสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด					
40. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตรงตาม ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
41. ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการ การทำงานได้					
42. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่ต้องการและพึงพอใจขององค์กร ที่ทำงานและผู้ใช้บัณฑิต					
43. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถอยู่ร่วมใน สังคมได้อย่างเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำชี้แจง ** ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้มากที่สุดทั้ง 4 ตอน
** ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวม เพื่อเป็นประโยชน์

ต่อการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง
พ.ศ. 2564)

**** ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน
ที่ตอบแบบสอบถาม****

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง
มากที่สุด

1. ตำแหน่งทางวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์

2. ประสบการณ์การสอน

น้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี 4-5 ปี มากกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมึ่ระดับความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับปานกลาง
(อยู่ระหว่างมากหรือน้อย)
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C)					
1. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาการอุดมศึกษา ของชาติ					
2. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม					
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรครอบคลุมหมวดสาระของ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน					
4. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและ เตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพได้อย่างเพียงพอ					
5. โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม (หมวดวิชาบังคับและ วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต/ ดุษฎีนิพนธ์ 36 หน่วยกิต)					
6. หลักสูตรฯ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางวิชาการที่ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน					
7. หลักสูตรฯ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้ความคิดอย่างเป็นระบบ และให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
8. คำอธิบายรายวิชามีความชัดเจน ครอบคลุมสาระต่างๆ และตรงตามหลักการ ทฤษฎีของรายวิชา และมีความทันสมัย					
9. รายวิชาในหลักสูตรฯ เน้นองค์ความรู้ที่ทันสมัยนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง					
10. มีการจัดทำประมวลการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ถูกต้องตามหลักวิชา					
11. เนื้อหาในแต่ละวิชาตรงกับมาตรฐานวิชาชีพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการทำงาน					
12. หมวดวิชาและรายวิชาต่างๆ มีการปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม					
การประเมินปัจจัย (Input Evaluation: I)					
13. ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรฯ					
14. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ผลงานทางวิชาการเหมาะสมกับหลักสูตรฯ					
15. ผู้สอนมีวิธีสอน เทคนิคการสอน ที่หลากหลาย					
16. ผู้สอนมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
17. ผู้สอนมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่เหมาะสม					
18. นิสิตมีระดับความรู้ ทักษะเหมาะสมกับหลักสูตรฯ					
19. นิสิตมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนและมีความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละรายวิชา					
20. นิสิตมีทักษะในการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ ด้วยตนเอง และสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
21. มีตำรา หนังสือ สื่อต่างๆ ห้องเรียน และการสืบค้นสารสนเทศ (ระบบสืบค้น) เพียงพอ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
23. มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น หอสมุด สำนักคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดคณะ ฯลฯ เพียงพอ					
24. มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบริการ					
25. มีระบบการสื่อสารจากมหาวิทยาลัย คณะ และหลักสูตรที่สะดวกและรวดเร็ว					
26. มีการฝึกอบรมและการบริการวิชาการทั้งของคณะ และหลักสูตรฯ					
27. มีช่องทางการให้คำปรึกษาแก่นิสิตที่สะดวก					
28. มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอนที่เพียงพอและเหมาะสม					
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P)					
29. มีการประเมินหลักสูตรตามวงรอบ (4 ปี) เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง					
30. หลักสูตรมีการประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตร					
31. มีการประเมินผู้สอน/ นิสิต หลังจบปีการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร					
32. ผู้สอนใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย					
33. ผู้สอนมีรูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิตได้อย่างน่าสนใจ					
34. ผู้สอนคำนึงถึงความรู้ความสามารถของนิสิตแต่ละคน และเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน					
35. มีวิธีการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ และเหมาะสม					
36. มีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลทุกครั้ง					
37. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน และเหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
38. มีการวัดผลและประเมินผลครบทุกด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ					
39. นิสิตสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด					
40. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตรงตาม ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
41. ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการ การทำงานได้					
42. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่ต้องการและพึงพอใจขององค์กรที่ ทำงานและผู้ใช้บัณฑิต					
43. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถอยู่ร่วมใน สังคมได้อย่างเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรการศึกษาคุุณวิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

รายการความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ควรเปิดหลักสูตรการศึกษาคุุณวิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ต่อไป					
2. มีการจัดการเรียนการสอนในวันธรรมดาเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์)					
3. มีการจัดการเรียนการสอนวันเสาร์-อาทิตย์					
4. มีการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 แบบ คือ 1) วันธรรมดาเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์) 2) วันเสาร์-อาทิตย์					
5. มีโครงสร้างหลักสูตร 3 หมวด 1) หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต 2) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต 3) คุุณวินิพนธ์ 36 หน่วยกิต					
6. มีการปรับปรุงรายวิชาต่างๆ ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน และตรงกับความต้องการของหน่วยงาน					
7. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ผลงานทางวิชาการ เหมาะสมกับหลักสูตรฯ					
8. ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในรายวิชาที่สอน อย่างแท้จริง					
9. ผู้สอนมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ วิธีการ ถ่ายทอดเนื้อหา					
10. ผู้สอนประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีมาใช้ในการสอนเพื่อสื่อ ความหมายได้เข้าใจง่ายขึ้น					

รายการความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
11. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และคำนึงถึงความสามารถที่แตกต่างกันของนิสิตแต่ละคน					
12. การจัดกิจกรรมที่เน้นให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยฝึกให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเอง					
13. ส่งเสริมและชี้แนะแนวทางให้นักศึกษารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง					
14. การวัดและการประเมินผลมีความหลากหลาย และมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนเหมาะสมกับกิจกรรม การส่งงาน การมีส่วนร่วม และการสอบ					
15. หลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล การเรียน และแจ้งผลการประเมินให้ทราบทุกครั้ง					
16. การวัดผลและประเมินผลครบทุกด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และลักษณะบุคคล					
17. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ และคำแนะนำแก่นิสิต เช่น กฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับนิสิต					
18. มีบริการแหล่งสนับสนุนอย่างเพียงพอทั่วถึง เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ระบบอินเทอร์เน็ต แหล่งค้นคว้าอื่นๆ					
19. มีคณาจารย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนและการทำ วิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดทั่วถึง มีช่องทางการติดต่อที่สะดวก					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของคณาจารย์บัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

รายการพฤติกรรมที่แสดงออก	พฤติกรรมที่แสดงออก				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1. นำความรู้ที่ได้เรียนภาพรวมทั้งหลักสูตรมาประยุกต์กับการทำงานได้เป็นอย่างดี					
2. ไม่ค่อยได้ใช้ความรู้ในสาขาที่เรียนมาเท่าที่ควรเพราะรายวิชาที่เรียนมาไม่ตรงกับงานที่ทำ					
3. ได้ใช้ความรู้วิชาในหมวดวิชาบังคับในการทำงาน					
4. ได้ใช้ความรู้วิชาในหมวดวิชาเลือกในการทำงาน					
5. ได้ใช้ความรู้และทักษะจากการทำคณาจารย์ไปปรับใช้ในการทำงาน					
6. นำความรู้ทางด้านหลักสูตรและการสอนมาบริหารจัดการวางแผนในงานที่รับผิดชอบทุกครั้ง					
7. สร้างนวัตกรรม ผลงานเชิงสร้างสรรค์จากวิชาชีพที่ได้เรียนรู้มาเพื่อใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำชี้แจง ** ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้มากที่สุดทั้ง 4 ตอน
** ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวม เพื่อเป็นประโยชน์
ต่อการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง
พ.ศ. 2564)
** ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ใช้บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม**

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

1. ลักษณะของหน่วยงาน

☐ สถานศึกษาในสังกัดของรัฐ	☐ สถานศึกษาเอกชน	☐ หน่วยงานของรัฐบาล
☐ รัฐวิสาหกิจ	☐ บริษัทเอกชน	☐ อื่นๆ (ระบุ)

2. สถานที่ตั้งของหน่วยงาน

☐ กรุงเทพฯ และปริมณฑล	☐ ภาคกลาง	☐ ภาคตะวันออก
☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	☐ ภาคเหนือ	☐ ภาคใต้
☐ ภาคตะวันตก		

3. สิ่งที่เป็นจุดเด่นของนิสิตและศิษย์เก่าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

(ใส่หมายเลขตามลำดับความสำคัญ)

- สถาบันการศึกษา
- ความรู้ความสามารถตามตำแหน่งงาน
- บุคลิกภาพ
- ความสามารถพิเศษ
- ทักษะการสื่อสารที่ดี
- ความเป็นผู้นำ/ ความกล้าแสดงออก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาคุษฎบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมึ่ระดับความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับปานกลาง
(อยู่ระหว่างมากหรือน้อย)
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อผลการจัดการศึกษาหลักสูตรฯ ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C)					
1. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาการอุดมศึกษา ของชาติ					
2. ปรัชญาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมยุคปัจจุบัน					
3. วัตถุประสงค์หลักสูตรครอบคลุมหมวดสาระของสาขาวิชา หลักสูตรและการสอน					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
4. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและ เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ					
5. โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม (หมวดวิชาบังคับและ วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต/ คุชภูนีพนธ์ 36 หน่วยกิต)					
6. หลักสูตรฯ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางวิชาการที่ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน					
7. หลักสูตรฯ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้ความคิดอย่างเป็นระบบ และให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา					
8. คำอธิบายรายวิชามีความชัดเจน ครอบคลุมสาระต่างๆ และ ตรงตามหลักการ ทฤษฎีของรายวิชา และมีความทันสมัย					
9. รายวิชาในหลักสูตรฯ เน้นความรู้ที่ทันสมัย มีความชัดเจนใน การนำไปประยุกต์ใช้					
10. มีการจัดทำประมวลการสอนสอดคล้องกับคำอธิบาย รายวิชา ถูกต้องตามหลักวิชา					
11. รายวิชาตรงกับวิชาชีพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ในการทำงาน					
12. หมวดวิชาและรายวิชาต่างๆ มีการปรับให้สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม					
การประเมินปัจจัย (Input Evaluation: I)					
13. ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรฯ					
14. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ผลงานทางวิชาการ เหมาะสมกับหลักสูตรฯ					
15. ผู้สอนมีวิธีสอน เทคนิคการสอน ที่หลากหลาย					
16. ผู้สอนมีผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
17. ผู้สอนมีพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่เหมาะสม					
18. นิสิตมีระดับความรู้ ทักษะเหมาะสมกับหลักสูตรฯ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
19. นิสิตมีระดับความรู้ ทักษะใกล้เคียงกัน สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันได้					
20. นิสิตมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนและมีความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละรายวิชา					
21. นิสิตมีทักษะในการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ ด้วยตนเอง และสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
22. มีตำรา หนังสือ สื่อต่างๆ ห้องเรียน และการสืบค้นสารสนเทศ (ระบบสืบค้น) เพียงพอ					
23. มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น หอสมุด สำนักคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดคณะ ฯลฯ เพียงพอ					
24. มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบริการ					
25. มีระบบการสื่อสารจากมหาวิทยาลัย คณะ และหลักสูตรที่สะดวกรวดเร็ว					
26. มีการฝึกอบรมและการบริการวิชาการทั้งของคณะ และหลักสูตรฯ					
27. มีช่องทางการให้คำปรึกษาแก่นิสิตที่สะดวก					
28. มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอและเหมาะสม					
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P)					
29. มีการประเมินหลักสูตรตามวงรอบ (4 ปี) เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง					
30. หลักสูตรมีการประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตร					
31. มีการประเมินผู้สอน/ นิสิต หลังจบปีการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร					
32. ผู้สอนใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นลำดับ					
33. ผู้สอนมีรูปแบบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน โดยถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิตได้อย่างน่าสนใจ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
34. ผู้สอนคำนึงถึงความรู้ความสามารถของนิสิตแต่ละคน และเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียน					
35. มีวิธีการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ และเหมาะสม					
36. มีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลทุกครั้ง					
37. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน และเหมาะสม					
38. มีการวัดผลและประเมินผลครบทุกด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ					
การประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation: P)					
39. นิสิตมีส่วนร่วมการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด					
40. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตรงตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
41. ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการทำงานได้					
42. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่ต้องการและพึงพอใจขององค์กรที่ทำงานและผู้ใช้งานบัณฑิต					
43. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรการศึกษาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

รายการความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ควรเปิดหลักสูตรการศึกษาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ต่อไป					
2. มีการจัดการเรียนการสอนในวันธรรมดาเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์)					
3. มีการจัดการเรียนการสอนวันเสาร์-อาทิตย์					
4. มีการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 แบบ คือ 1) วันธรรมดาเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์) 2) วันเสาร์-อาทิตย์					
5. มีโครงสร้างหลักสูตร 3 หมวด 1) หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต 2) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต 3) คุุณนิพนธ์ 36 หน่วยกิต					
6. มีการปรับปรุงรายวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน ให้มีความทันสมัยและตรงกับความต้องการของหน่วยงาน					
7. ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ผลงานทางวิชาการเหมาะสมกับหลักสูตรฯ					
8. ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในรายวิชาที่สอนอย่างแท้จริง					
9. ผู้สอนมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหา					
10. ผู้สอนประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีมาใช้ในการสอนเพื่อสื่อความหมายได้เข้าใจง่ายขึ้น					

รายการความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
11. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และคำนึงถึงความสามารถของนิสิตทุกคน					
12. การจัดกิจกรรมที่เน้นให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยฝึกให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเอง					
13. ส่งเสริมและชี้แนะแนวทางให้นักศึกษารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง					
14. การวัดและการประเมินผลมีความหลากหลาย และกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับกิจกรรม การส่งงาน การมีส่วนร่วม และการสอบ					
15. นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน และแจ้งผลการประเมินทุกครั้ง					
16. การวัดผลและประเมินผลครบทุกด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ คุณธรรม และจริยธรรม					
17. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ และคำแนะนำแก่นิสิต เช่น กฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับนิสิต					
18. มีบริการแหล่งสนับสนุนอย่างเพียงพอทั่วถึง เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ด้านอินเทอร์เน็ต แหล่งค้นคว้าอื่นๆ					
19. มีคณาจารย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนและการทำ วิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดทั่วถึง มีช่องทางการติดต่อที่สะดวก					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของคณะผู้บัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน

รายการพฤติกรรมที่แสดงออก	พฤติกรรมที่แสดงออก				
	มากที่สุด	มาก	ไม่ แน่ใจ	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1. นำความรู้ที่ได้เรียนภาพรวมทั้งหลักสูตรมาประยุกต์กับการทำงานได้เป็นอย่างดี					
2. ไม่ค่อยได้ใช้ความรู้ในสาขาที่เรียนมาเท่าที่ควรเพราะรายวิชาที่เรียนมาไม่ตรงกับงานที่ทำ					
3. ได้ใช้วิชาในหมวดวิชาบังคับในการทำงาน					
4. ได้ใช้วิชาในหมวดวิชาเลือกในการทำงาน					
5. ได้ใช้การทำคณาจารย์ไปปรับใช้ในการทำงาน					
6. นำความรู้ทางด้านหลักสูตรและการสอนมาบริหารจัดการวางแผนในงานที่รับผิดชอบทุกครั้ง					
7. สร้างนวัตกรรม ผลงานเชิงสร้างสรรค์จากวิชาชีพที่ได้เรียนรู้อมาเพื่อใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : HU110/2567

โครงการวิจัยเรื่อง : การประเมินหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางวาทัญญา นาวิเศษ

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

ที่ปรึกษาโครงการ : นายปริญญา ทองสอน

หน่วยงานที่สังกัด :

ผู้ร่วมวิจัย : นางสาวสิริวารวรรณ จรัสศรีวัฒน์

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

ผู้ร่วมวิจัย : นายปานเพชร ร่มไทร

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

ผู้ร่วมวิจัย : นายวิโรจน์ ชมภู

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

วิธีพิจารณา : Exemption Determination Expedited Reviews Full Board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 2 วันที่ 8 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567
2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย ฉบับที่ 1 วันที่ 20 เดือน กันยายน พ.ศ. 2567
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 วันที่ 7 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 1 วันที่ 15 เดือน กันยายน พ.ศ. 2567
5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form)
- แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฉบับที่ 1 วันที่ 20 เดือน กันยายน พ.ศ. 2567
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

สำเนา

วันที่รับรอง : วันที่ 18 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

วันที่หมดอายุ : วันที่ 18 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2568

ลงนาม อาจารย์เจษฎาวิทย์ นวลแสง

(อาจารย์เจษฎาวิทย์ นวลแสง)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ชุดที่ 2 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

****หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง ****